

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

Διεύθυνση: ΣΤΑΔΙΟΥ 5, 4^{ος} Όροφος, GR105 62, ΑΘΗΝΑ.
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: posdep@posdep.gr Ιστοσελίδα: www.posdep.gr
Τηλέφωνο: 210-3689372 Fax: 210-3689376

11ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ της ΠΟΣΔΕΠ

Απόφαση για το πρόγραμμα δράσης της ΠΟΣΔΕΠ, 2013-2015

ΑΘΗΝΑ, 1 – 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2013

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΑΥΛΑ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΕΚΠΑ

Για τον προγραμματισμό δράσης της Ομοσπονδίας έξι παρατάξεις κατέθεσαν προτάσεις που έλαβαν, κατά την πρώτη ψηφοφορία, τις εξής ψήφους:

ΑΣΚΕΥ	17
ΑΡΜΕ	17
ΔΗΠΑΚ	14
Ενωτική Πρωτοβουλία ΑΠΘ	12
ΚΙΠΑΝ	35
Συνάντηση Πανεπιστημιακών Δασκάλων (ΣΥΝΠΑΔ)	59

Στη δεύτερη ψηφοφορία μεταξύ των δυο πρώτων προτάσεων, εγκρίθηκε η πρόταση της ΚΙΠΑΝ για το πρόγραμμα δράσης με 69 ψήφους, έναντι 59 της πρότασης της ΣΥΝΠΑΔ, και 11 λευκά.

Ακολουθεί η πρόταση της ΚΙΠΑΝ, όπως κατατέθηκε και ψηφίστηκε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2. ΘΕΣΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ.....	3
3. ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: ΣΧΕΔΙΟ «ΑΘΗΝΑ »	5
4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.....	6
5. ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ.....	7
6. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	9
7. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	10
8. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	11
9. ΕΝΙΑΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	13
10. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ.....	14
11. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ	15
12. ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ.....	16
13. ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΚΕΝΤΡΑ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ)	19
14. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ	19
15. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ	20
16. ΘΕΜΑΤΑ ΛΥΚΕΙΟΥ, ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	20
17. ΧΩΡΟΣ ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	22
18. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ.....	24
19. ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΙΣΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	24
20. Η ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ	26
21. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	27
22. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ	28
23. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	29

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καταθέτουμε στο δημόσιο διάλογο με ευθύτητα και με κάθε ειλικρίνεια τις απόψεις μας πάνω στη σημερινή κατάσταση της ανώτατης εκπαίδευσης, έχοντας διαμορφώσει σαφή άποψη ότι α) η υπέρβαση της μεγαλύτερης κρίσης στην πρόσφατη ιστορία της χώρας μας απαιτεί -μεταξύ των άλλων- την πλήρη ενεργοποίηση και ουσιαστική συνεργασία όλων των δημιουργικών δυνάμεων του τόπου, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων της διανόησης και της επιστήμης, και β) οι χώροι της γνώσης, της έρευνας, της τεχνολογίας, της καινοτομίας και του πολιτισμού –με προεξάρχον το σημαντικό ανθρώπινο δυναμικό της Ελληνικής Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας- καλούνται να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ταχεία και ουσιαστική έξοδο από την βαθύτατη κρίση, με στόχο την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ευημερία και την αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών αγαθών της χώρας.

Δυστυχώς, το πανεπιστημιακό σύστημα της χώρας σήμερα είναι ανήμπορο να ανταποκριθεί επαρκώς σε αυτές τις εθνικές απαιτήσεις και προτεραιότητες. Ευρισκόμενο την τελευταία δεκαετία μέσα σε μια συνεχή μεταρρυθμιστική ρευστότητα, έχει περιέλθει σε ένα παρατεταμένο λειτουργικό κενό, το οποίο τον τελευταίο χρόνο μετεξελίσσεται πλέον σε θεσμικό. Γι' αυτή την κατάσταση υπάρχουν υπεύθυνοι και είναι συγκεκριμένοι. Τα τραγικά λάθη στρατηγικής και τακτικής που έγιναν διαχρονικά από τις εκάστοτε ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας και από ένα ευρύτατο φάσμα πολιτικών δυνάμεων της χώρας οδήγησαν σε μεγάλες και αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Η απουσία συμμαχιών με το δυναμικό και δημιουργικό κομμάτι των πανεπιστημιακών δασκάλων και των φοιτητών, η αδυναμία ουσιαστικής εμπλοκής και τελικά συμβολής στο διάλογο των πολιτικών κομμάτων – ακόμα και αυτών που δεν έχουν ως σημαία τους πάντα το «όχι σε όλα» και δεν καλύπτουν τους ποικίλους καταστροφείς των πανεπιστημίων- καθώς και η ανυπαρξία ενός σαφούς επιχειρησιακού σχεδίου εφαρμογής του νόμου, έχει οδηγήσει το πανεπιστημιακό σύστημα στο σημερινό «θλιβερό τέλμα της μετάβασης». Συνοψίζοντας, **το πολιτικό σύστημα της χώρας στο σύνολό του αποδείχτηκε ανεπαρκές και σε ορισμένα θέματα τραγικά επικίνδυνο, όπως άλλωστε και σε άλλες μείζονες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες (βλ. πολιτικό σύστημα, διοικητική αναδιοργάνωση του κράτους, οικονομικό παραγωγικό μοντέλο)!**

Όμως υπάρχουν ευθύνες και από την πλευρά των πανεπιστημίων. Η βίαιη παρεμπόδιση της διαδικασίας εκλογής των Συμβουλίων Ιδρύματος (Σ.Ι.) σε όλα ανεξαιρέτως τα Πανεπιστήμια, με κεντρικά σχεδιασμένες «πολεμικές επιχειρήσεις» και με μεταφερόμενες «ομάδες κρούσης» είναι ενέργειες που παραπέμπουν σε σκοτεινές περιόδους της πρόσφατης πολιτικής ιστορίας της πατρίδας μας και στις παρακρατικές δυνάμεις που κυριάρχησαν τότε. **Η συντριπτική πλειονότητα των Πανεπιστημιακών, ανεξάρτητα από το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας με το νέο νόμο, εκφράστηκε με πολλούς τρόπους σαφέστατα υπέρ της νομιμότητας και εναντίον της γενικευμένης ανομίας, που η ισχνή μειοψηφία των βιαίως αντιδρώντων υπερασπίζεται.**

Η παράταση της στασιμότητας καθιστά κεντρικό διακύβευμα της περιόδου το μεταρρυθμιστικό εγχείρημα συνολικά.

2. ΘΕΣΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Αξίζει τον κόπο να παραθέσουμε μερικά κεντρικά χαρακτηριστικά των Νόμων 4009/11 και 4076/12 :

- Ο νέος νόμος καθιστά, με σαφή και απόλυτο τρόπο, **βασική πηγή εξουσίας σε κάθε πανεπιστήμιο** αυτούς που εξ ορισμού έχουν τη γνώση και την εμπειρία, δηλαδή **τους πανεπιστημιακούς δασκάλους**. Αυτό φαίνεται πως ενοχλεί κάποιους πανεπιστημιακούς καθηγητές, οι οποίοι φοβούνται τη συλλογικότητα των συναδέλφων τους και προτάσσουν προσωπικές στρατηγικές και ασαφή συμφέροντα.
- Το Πανεπιστήμιο αποκτά **αυτονομία** από την Πολιτεία σε μεγάλο βαθμό και **αυτοκαθορίζεται**, μέσα από τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό. Η αλλαγή αυτή καθιστά εφικτή την άσκηση ελέγχου στους ασκούντες διοικητική εξουσία στο Πανεπιστήμιο , έλεγχο που έως τώρα το Υπουργείο δεν

μπόρεσε ή δεν θέλησε να ασκήσει ακόμη και εάν προβλεπόταν στις αρμοδιότητές του. Είναι προφανές ότι όσοι είχαν συνηθίσει και βουλευτεί να διοικούν ανεξέλεγκτοι ενοχλούνται από τον συνδυασμένο εσω-/εξωτερικό έλεγχο, από ανθρώπους που θα έχουν γνώση και εμπειρία

- Δίνεται η δυνατότητα **διαφοροποίησης μεταξύ των ιδρυμάτων μέσα από τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό κανονισμό**. Η δυνατότητα αυτή, σε συνδυασμό με την εκχώρηση στους πανεπιστημιακούς της πηγής εξουσίας, θα οδηγήσει σύντομα σε δυναμικά πανεπιστημιακά ιδρύματα με ιδιαίτερα ακαδημαϊκά χαρακτηριστικά, πράγμα θετικό για την εξέλιξη του όλου συστήματος.
- Θεσπίζεται το **ολιγομελές των σωμάτων διοίκησης και λήψης αποφάσεων**, όπως η Σύγκλητος, το Συμβούλιο, η Κοσμητεία και τα εκλεκτορικά σώματα, επιλογή που αυξάνει τις δυνατότητες αποτελεσματικότητας, ευελιξίας και επαγγελματισμού.
- Προβλέπονται όργανα και δομές που προωθούν την **ακαδημαϊκή αξιολόγηση, την κοινωνική λογοδοσία και τον ουσιαστικό έλεγχο με εσωτερικές και εξωτερικές διαδικασίες**, που από δεκαετίες εφαρμόζονται σε χώρες με πανεπιστημιακά συστήματα υψηλών εκπαιδευτικών και ερευνητικών προδιαγραφών. Βέβαια, σταθερά αντιδρούν στην οποιαδήποτε αξιολόγηση οι μειοψηφίες με μειωμένα ή ανύπαρκτα τα ακαδημαϊκά χαρακτηριστικά. Δεν είναι πολλοί, αλλά επαρκούν για να θορυβούν και να καταστρέφουν.
- Η κατά **ουσιαστικό και ισοβαρή τρόπο λειτουργία του τρίπολου Σύγκλητος/Πρύτανης – Συμβούλιο Ιδρύματος – νέα ΑΔΙΠ** αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα του νέου μοντέλου, ώστε να πάψει το πανεπιστήμιο να αποτελεί αυτόνομη βαρυνία εντός της ελληνικής επικράτειας. Ωστόσο, το όλο εγχείρημα εξαρτάται σημαντικά από τα πρόσωπα που θα επιλεγούν για τη στελέχωση της νέας ΑΔΙΠ, δηλαδή από την πολιτική βούληση και τις ικανότητες της Πολιτείας -στοιχεία των οποίων την ύπαρξη σοβαρά αμφισβητούμε.
- Η **μη ανάμειξη των φοιτητών** στις διαδικασίες εκλογής των οργάνων της διοίκησης (Συμβούλιο Ιδρύματος, Πρύτανης, κλπ), αποδομεί τη γενεσιουργό αιτία μιας από τις μεγάλες πληγές του Πανεπιστημίου, που αποτελούσε ένα μόνιμο θερμοκήπιο εντατικής καλλιέργειας συναλλαγής και πολιτικής εκμετάλλευσης της νέας γενιάς και παρήγαγε σε μεγάλο βαθμό τον πολιτικό πολιτισμό της χώρας με τις τραγικές σημερινές συνέπειες. Η παραδοχή της έκτασης της σήψης σε αυτές τις διαδικασίες είναι τόσο εκτεταμένη εντός και εκτός Πανεπιστημίων, ώστε ακόμα και οι τελευταίοι θιασώτες της επαναφοράς αυτού του μηχανισμού χρησιμοποιούν συγκαλυμμένες διατυπώσεις.
- Η προβλεπόμενη **αξιολόγηση του νέου Νόμου** μετά την πρώτη τετραετία και η ανά τετραετία διαμόρφωση του **προγράμματος εθνικής στρατηγικής** από τη νέα ΑΔΙΠ και το Υπουργείο Παιδείας καθιστούν το πλαίσιο της Ανώτατης Εκπαίδευσης και έρευνας ένα δυναμικά μεταβαλλόμενο πεδίο, στο οποίο η **μεταρρυθμιστική παρέμβασή μας θα πρέπει να είναι διαρκής**.

Στα θέματα του νέου νόμου που πιθανόν να θέλουν επανεξέταση ή περαιτέρω επεξεργασία καταγράφουμε τα ακόλουθα σημεία:

- Το **σύνθετο των ρόλων των βασικών πόλων εξουσίας στο κάθε Ίδρυμα** (Συμβούλιο – Πρύτανης – Σύγκλητος – Κοσμητορες) και η πολυπλοκότητα των μεταξύ τους σχέσεων συνιστά ένα πείραμα που σίγουρα δεν θα είναι πάντα επιτυχές. Επομένως, με βάση την εμπειρία εφαρμογής, οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης και η σχέση μεταξύ τους πρέπει να επανεξετασθούν και, αν χρειαστεί, να ρυθμιστούν κατάλληλα.
- Η **δυνατότητα διαμόρφωσης προγραμμάτων σπουδών τριετούς διάρκειας** θα πρέπει -ειδικά στον πανεπιστημιακό χώρο- να αντιμετωπιστεί με τη δέουσα ακαδημαϊκή υπευθυνότητα. Αν και όπου αυτό συμβεί θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα ουσιαστικής μελέτης των διεθνών επιστημονικών τάσεων και εξελίξεων και των αναγκών της χώρας και να αποτελεί κοινή απόφαση όλων των Ιδρυμάτων που θεραπεύουν το αντίστοιχο επιστημονικό αντικείμενο. Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως διάρκειας σπουδών, αυτονόητη είναι η ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας του επιπέδου σπουδών σύμφωνα με τα διεθνή και ιδίως τα Ευρωπαϊκά πρότυπα.

- Η μη ύπαρξη ενιαίων ελάχιστων για όλα τα πανεπιστήμια προσόντων –πέραν του διδακτορικού διπλώματος- για κατάληψη θέσης καθηγητή (οποιασδήποτε βαθμίδας).

Θα υποστηρίξουμε τους νέους θεσμούς και ευελπιστούμε να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην λειτουργική αυτονομία του Πανεπιστημίου έναντι του Υπουργείου. Θα συμβάλλουμε ώστε η κανονιστική αρμοδιότητα του Συμβουλίου Ιδρύματος με τη σύνταξη του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού του Ιδρύματος να λειτουργήσει υπέρ του συνόλου των μελών της πανεπιστημιακής μας κοινότητας, υπέρ της ανάπτυξης και της εξωστρέφειας του Ιδρύματος και υπέρ της καταξίωσης του Πανεπιστημίου στην ευρύτερη κοινή γνώμη. Η υποστήριξή μας αυτή δεν θα είναι άκριτη αλλά θα συμπεριλαμβάνει και κριτικές επισημάνσεις, όπου αυτό κριθεί επιβεβλημένο μετά από δημοκρατικό διάλογο στα θεσμοθετημένα όργανα όπως οι Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων μας καθώς και στα συνδικαλιστικά όργανα, όπως οι Σύλλογοί μας.

Το σύστημα Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας θα πρέπει άμεσα να κλείσει το μακρύ κύκλο εσωστρέφειας και να συμβάλει με τη νέα του δομή στη χάραξη εθνικής στρατηγικής για την Ανώτατη Εκπαίδευση και την Έρευνα. Μια στρατηγική, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει θέματα όπως χωροταξικός επανασχεδιασμός, σταθερά περιοδικό πρόγραμμα χρηματοδότησης της έρευνας, ριζική επανεξέταση της ψευδεπίγραφης «δωρεάν παιδείας» (ουσιαστική ενίσχυση των πραγματικά αδυνάτων, αξιολόγηση συγγραμμάτων, κλπ), επανασχεδιασμός του μεταλυκειακού χώρου εκπαίδευσης και κατάρτισης, σύνδεση με την αγορά, διεθνοποίηση των ΑΕΙ, Δια Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, κλπ.

3. ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: ΣΧΕΔΙΟ «ΑΘΗΝΑ»

Ο σημερινός ιστός της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας είναι αποτέλεσμα μιας συνολικά απρογραμματίστης μαζικής διεύρυνσης, βασισμένης σε αμφίβολα ακαδημαϊκά ή αναπτυξιακά κριτήρια. Οι ευθύνες της Πολιτείας, του Υπουργείου Παιδείας –μηδέ της σημερινής του ηγεσίας εξαιρουμένης– μεμονωμένων μελών ή ομάδων της ακαδημαϊκής κοινότητας και τοπικών παραγόντων, είναι διαχρονικά καταγεγραμμένες και μηδέποτε καταλογισμένες.

Καταγεγραμμένες επίσης, είναι οι αντιδράσεις και οι επιφυλάξεις της ΠΟΣΔΕΠ για τη διεύρυνση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήδη από το 1998: «*Η διαμόρφωση των νέων Τμημάτων και των Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών στα ήδη υπάρχοντα πρέπει να στοχεύει στην απόκτηση από τους σπουδαστές πτυχίων με συγκεκριμένο περιεχόμενο και αντικείμενο στους καθιερωμένους τεχνικούς και επιστημονικούς κλάδους, που ανταποκρίνονται στις κοινωνικές ανάγκες και στην αγορά εργασίας, εξασφαλίζοντας την υλική ανταλλαξιμότητά τους. Τα επιμέρους εξειδικευμένα τεχνικά γνωστικά αντικείμενα θα πρέπει να αποτελούν το περιεχόμενο των μεταπτυχιακών τίτλων με την παράλληλη δυνατότητα εμβάθυνσης στις βασικές και εφαρμοσμένες ειδικότητες των υπαρκτών επιστημονικών κλάδων*» (Απόφαση 4^{ου} Συνεδρίου ΠΟΣΔΕΠ-1998).

Ο αναγκαίος ορθολογικός σχεδιασμός της οργάνωσης και χωροθέτησης των Ιδρυμάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας πρέπει να εκπονηθεί στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού για την Παιδεία, την Έρευνα και την Καινοτομία που οφείλει να διαμορφώσει άμεσα η Ελληνική Πολιτεία, ανεξάρτητα από μνημόνια και, κυρίως, από συγκυριακές-πελατιακές πολιτικές και κοντόφθαλμες επιλογές. Για να είναι αποτελεσματική η διαδικασία αυτή, θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι:

- Ο σχεδιασμός θα περιλαμβάνει οπωσδήποτε, πέραν της Ανώτατης Εκπαίδευσης, τους ευρύτερους χώρους (α) των Ερευνητικών Κέντρων, Ινστιτούτων και Τεχνολογικών Φορέων και (β) της Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης και της γκρίζας ζώνης των Κολεγίων και των λοιπών επιχειρηματικών μορφωμάτων που αυτοαποκαλούνται «ιδιωτικά πανεπιστήμια», όπου η κατάσταση είναι χαώδης και οι διαχρονικές ευθύνες της Πολιτείας τεράστιες, με σημαντικές μάλιστα αρνητικές επιπτώσεις στην αναπτυξιακή διαδρομή της χώρας.

- Η θέσπιση ενιαίων κριτηρίων καθολικής εφαρμογής για τις αλλαγές του ακαδημαϊκού και ερευνητικού χάρτη της χώρας, με στόχο την ενίσχυση του δημόσιου ακαδημαϊκού και ερευνητικού συστήματος, θα πρέπει να λάβει υπόψη την πλούσια και μακρόχρονη εμπειρία που υπάρχει στον ευρωπαϊκό χώρο στα θέματα των συνεργασιών, συνενώσεων και συγχωνεύσεων Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Έρευνας. Θεωρούμε ότι κριτήρια εκ των ων ουκ άνευ θα πρέπει να είναι: η ακαδημαϊκή και ερευνητική κατάσταση των υφιστάμενων μονάδων με βάση την εξωτερική αξιολόγηση, οι προοπτικές απασχόλησης των αποφοίτων, οι αναπτυξιακές, πολιτιστικές και κοινωνικές ανάγκες της χώρας τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, η βελτίωση της κινητικότητας των φοιτητών και φοιτητριών -σε όλους τους κύκλους σπουδών- και των νέων ερευνητών, καθώς και η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων, εγκαταστάσεων και ανθρώπινου δυναμικού, μέσω της ενοποίησης των χώρων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας.
- Η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου και οδικού χάρτη υλοποίησης του επανασχεδιασμού, που θα πραγματοποιηθούν με βάση προεκπονηθείσα άρτια μελέτη, με ουσιαστική διαβούλευση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων σε πνεύμα ειλικρίνειας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, καθώς και με την απόλυτη και καθολική τήρηση σε βάθος χρόνου των όποιων κατευθύνσεων συναποφασιστούν.

Επισημαίνοντας ότι η διευθέτηση του χωροταξικού ζητήματος της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας είναι ένα πολύ σοβαρό και δύσκολο εγχείρημα, ενδεχομένως πιο σύνθετο και από αυτό της θεσμικής μεταρρύθμισης του χώρου των ΑΕΙ, αυτονόητα εγείρεται το ερώτημα: Υπάρχουν τα εχέγγυα ότι θα προχωρήσει ορθολογικά και συντεταγμένα το σχέδιο «ΑΘΗΝΑ»;

Δυστυχώς ο μέχρι σήμερα χειρισμός του όλου θέματος από τις εμπλεκόμενες πλευρές δεν παρέχει τα εχέγγυα για θετικά αποτελέσματα στο εν λόγω εγχείρημα. Το Υπουργείο Παιδείας χειρίζεται το θέμα με αμιγώς επικοινωνιακούς όρους, με βιασύνη και προχειρότητα, άλλοτε με περίεργη και ανεξήγητη μυστικοπάθεια και άλλοτε με επιλεκτικές διαρροές που λειτουργούν αποδομητικά για πολλά πανεπιστημιακά ιδρύματα και τμήματα, ενώ συγχρόνως αγνοεί ή ακόμη και εμπαίζει συστηματικά τους εκπροσώπους της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η ΠΟΣΔΕΠ ως τακτικό μέλος πλέον της **Education International (E.I.)** θα πρέπει να κινηθεί δραστήρια στο διεθνή ακαδημαϊκό χώρο. Οι εξελίξεις στον διεθνή περίγυρο της χώρας μας και ιδιαιτέρως οι συζητήσεις στα πλαίσια του ΠΟΕ, του ΟΟΣΑ, αλλά και της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και οι πρωτοβουλίες της Μπολόνιας, της Πράγας, του Βερολίνου του Μπέργκεν και η συνέχεια τους, τις οποίες πρέπει να συνεχίσουμε να παρακολουθούμε με προσοχή, συνθέτουν μια διαρκή πρόκληση για το ελληνικό πανεπιστήμιο.

Η έμφαση στην ανταγωνιστικότητα μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων που συνεπάγονται αυτές οι πρωτοβουλίες απαιτεί να ξανασκεφθούμε το θεσμικό πλαίσιο των ΑΕΙ και επιβάλλει τη δική μας συνδρομή και παρέμβαση με τη μεγαλύτερη δυνατή σοβαρότητα και υπευθυνότητα.

Τα ελληνικά πανεπιστήμια πρέπει να έχουν ουσιαστική συμμετοχή στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι (Σορβόνη - Μπολόνια - Πράγα – Βερολίνο - Μπέργκεν), χωρίς αισθήματα μιζέριας και εξαρτησιακών συμπλεγμάτων. Θα πρέπει να γίνει προσπάθεια συμπόρευσης με την ευρύτερη ευρωπαϊκή εμπειρία, διατηρώντας συνάμα τα βασικά, ελπίζουμε και θετικά, στοιχεία του ελληνικού χώρου. Η ποιότητα της εκπαίδευσης και η αριστεία στην έρευνα πρέπει να είναι η διαρκής προσπάθεια του Ελληνικού Δημόσιου Πανεπιστημίου.

Στόχος δεκαετίας θα μπορούσε να είναι η σημαντική βελτίωση της θέσης των ελληνικών πανεπιστημίων σε διεθνώς αποδεκτές λίστες ταξινόμησης, όπως για παράδειγμα η εκπροσώπηση της Ελλάδας, έστω με ένα Πανεπιστήμιο, στην ένωση των Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Πανεπιστημίων της LERU (League of European Research Universities).

Θα πρέπει να προχωρήσουμε σε εξειδίκευση και ενσωμάτωση στο ελληνικό Ακαδημαϊκό Σύστημα - με περίσκεψη και προσοχή - των βασικών ευρωπαϊκών κατακτήσεων, οι οποίες έχουν προκύψει από τις παραπάνω διαδικασίες, που είναι:

- Αναγνώρισμα και Συγκρίσιμα Πτυχία στον Ευρωπαϊκό χώρο,
- Ενιαίο Σύστημα Διδακτικών Μονάδων,
- Μηχανισμοί Αξιολόγησης & Διασφάλισης Ποιότητας των Ιδρυμάτων,
- Έκδοση Κοινών Πτυχίων.

5. ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ

Η μισθολογική υποβάθμιση, τόσο συγκριτικά όσο και σε απόλυτα μεγέθη, που συντελείται τα τελευταία έτη, πλήττει το βιοτικό επίπεδο και το κύρος των πανεπιστημιακών, οι οποίοι, στη μεγάλη πλειοψηφία τους, δεν έχουν άλλες πηγές εισοδήματος. Οδηγεί, όπως διαπιστώνουμε, πολλούς νέους, δυναμικούς επιστήμονες, σε εκπατρισμό. Παράλληλα καθιστά ανεδαφική οποιαδήποτε προσπάθεια προσέλκυσης ταλαντούχων νέων ή διακεκριμένων επιστημόνων. Υπονομεύει, τελικά, οποιαδήποτε πολιτική αναβάθμισης της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου και σε τελευταία ανάλυση δυναμιτίζει το ρόλο που μπορούν να παίξουν τα ΑΕΙ στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Η αναζήτηση και εύρεση πρόσθετων πηγών εισοδήματος έρχεται πλέον ως αποτέλεσμα βιοποριστικής ανάγκης και όχι ως επιβράβευση ή αμοιβή για εξαιρετική ή για πρόσθετη, πέραν των τακτικών καθηκόντων, ακαδημαϊκή και ερευνητική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους Νόμους οι καθηγητές των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων είναι Δημόσιοι Λειτουργοί (Σύνταγμα, άρθρο 16, παρ.6) και οι αποδοχές τους είναι ανάλογες του λειτουργήματος που επιτελούν (Ν.4009/2011, άρθρο 25, παρ.1), καθορίζονται δε με Ειδικό Μισθολόγιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3205/2003 (Α' 297), όπως εκάστοτε ισχύει. Στα Ειδικά Μισθολόγια υπάγονται Δημόσιοι Λειτουργοί (δικαστικοί και πανεπιστημιακοί) και υπάλληλοι του δημοσίου (ένστολοι, γιατροί κλπ) που λόγω των ειδικών προσόντων και καθηκόντων τους δεν μπορούν να ενταχθούν στο ενιαίο μισθολόγιο και βαθμολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων.

Μεταξύ των Ειδικών Μισθολογίων, ιδίως για τους Δημόσιους Λειτουργούς, υπήρχε αντιστοιχία στη βάση του μισθολογίου (ίδιος βασικός μισθός Λέκτορα και Πρωτοδίκη), μέχρι την προτελευταία τροποποίησή τους, το 2008-2009. Τη περίοδο εκείνη αναβαθμίστηκαν μισθολογικά στρατιωτικοί, γιατροί και δικαστικοί, με αυξήσεις 25%-40%-100% αντίστοιχα. Αυτή η παράλειψη των πανεπιστημιακών από τις αυξήσεις που δόθηκαν τότε δεν εξηγήθηκε ποτέ και από κανένα αρμόδιο Υπουργό (Οικονομικών ή Παιδείας). Επιπλέον, η τριμελής επιτροπή που ορίστηκε στις αρχές του 2011 για να εξετάσει ένα νέο πανεπιστημιακό μισθολόγιο, που θα αντιμετώπιζε τη μισθολογική μας υστέρηση, δεν ενεργοποιήθηκε ποτέ, με ευθύνη της ηγεσίας των συναρμόδιων υπουργείων.

Δεν υποστήριξε κανείς ότι μέχρι τότε ήμασταν υπεραμειβόμενοι ή ότι μειώθηκε η ποσότητα και η ποιότητα του παραγόμενου έργου. Το αποτέλεσμα της παράλειψης των πανεπιστημιακών το 2008-2009 από τις αυξήσεις στα ειδικά μισθολόγια πρακτικά σημαίνει ότι ο κλάδος συνεισέφερε, με 200 εκ. ευρώ το χρόνο, στη δημοσιονομική προσαρμογή, πριν αυτή επιβληθεί. Η συνεισφορά μας αυτή πρέπει να αναγνωρισθεί.

Τα νέα ειδικά μισθολόγια που ισχύουν από 1.8.2012 διαμορφώθηκαν με καθαρά εισπρακτικά κριτήρια, και, παρά τις προεκλογικές υποσχέσεις (σε άλλες κατηγορίες, όχι στους πανεπιστημιακούς) για διατήρηση του επιπέδου των αμοιβών τους, αυτά διαμορφώθηκαν με σχεδόν οριζόντιες περικοπές, χωρίς αξιολογικά κριτήρια, χωρίς δίκαιη κατανομή των βαρών, χωρίς αποκατάσταση της ανατραπέιας από το 2008-2009 εις βάρος μας ισορροπίας.

Το αποτέλεσμα των μειώσεων της τελευταίας τριετίας, που υπερβαίνουν το 25%, σε συνδυασμό με τις φορολογικές επιβαρύνσεις, έχει συρρικνώσει το διαθέσιμο εισόδημα των πανεπιστημιακών καθηγητών κατά 40%, ενώ το μισθολογικό κόστος περιορίστηκε σε επίπεδα προ του έτους 2000.

Αν δεχτούμε ότι η ΠΟΣΔΕΠ την περίοδο 2004-2008 είχε σε προτεραιότητα τις μισθολογικές διεκδικήσεις, τότε πρέπει να συμπεράνουμε ότι οι απεργιακές κινητοποιήσεις που έγιναν, συχνά και σε περίοδο παχέων αγελάδων, δεν απέδωσαν. Πάντως, η περίοδος που διανύουμε, των μη διαπραγματεύσιμων περικοπών, δεν επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων για τις πρόσφορες τακτικές της διεκδίκησης, η οποία πρέπει να θέσει ως στόχους:

- Άμεση επανεξέταση του μισθολογίου μας, με σκοπό να αποκατασταθεί η εις βάρος μας ανατραπέισα ισορροπία των ειδικών μισθολογίων που διατηρούνταν μέχρι το 2008.
- Αναγνώριση της διαφοράς λόγω παράλειψης από τις αυξήσεις το 2009.
- Αναγνώριση του ρόλου μας και του επιπέδου των αμοιβών μας μέσω δικαστικών ενεργειών, που θα προσβάλουν σε εθνικό και, αν χρειαστεί, σε ευρωπαϊκό επίπεδο τις μειώσεις στις αποδοχές μας.

Στο σημείο αυτό είναι σκόπιμο να διευκρινίσουμε ότι πράγματι υπάρχουν συνάδελφοι που έχουν εισοδήματα από άλλες πηγές, πέραν του μισθού τους. Όμως, πρόσφατη μελέτη δείχνει ότι ένα 81% των Πανεπιστημιακών Δασκάλων έχει μοναδικό εισόδημα τον μισθό του. Επιπλέον,

- Πολλοί συνάδελφοι απασχολούνται ως άμισθα μέλη επιτροπών του κράτους. Σε ορισμένες μάλιστα επιστημονικές περιοχές, η πίεση προς αυτούς για συμμετοχή σε μεγάλο αριθμό επιτροπών εμπειρογνωμόνων είναι αφόρητη.
- Σύμφωνα με μελέτη που έγινε πολύ πρόσφατα σε Επιτροπή Ερευνών Πανεπιστημίου –από τους πρωταθλητές μάλιστα στην προσέλκυση προγραμμάτων- διαπιστώθηκε ότι μόλις 35 από τους 600 καθηγητές του υπερέβησαν το 80% των αποδοχών τους από ερευνητικά προγράμματα. Κάτι που κατ'επέκταση σημαίνει ότι ούτε ένα 5% των καθηγητών των Ελληνικών Πανεπιστημίων δεν πλησιάζουν το πλαφόν, δηλαδή οι συνολικές απολαβές τους να προσεγγίζουν το διπλάσιο του μισθού τους. Και το πλαφόν αυτό, με τις αλλεπάλληλες μισθολογικές περικοπές, κατέβηκε και αυτό, αν και θα μπορούσε να ανέβει, λες και η μισθολογική εξαθλίωση των Πανεπιστημιακών Καθηγητών είναι πλέον αυτοσκοπός.
- Τι σημαίνει όμως, ότι ένας συνάδελφος παίρνει, επιπλέον του μισθού του, 1000 € το μήνα για 3-4 χρόνια; Εμείς γνωρίζουμε –αλλά η κοινωνία αυτό το αγνοεί σε μεγάλο βαθμό με δική μας την κύρια ευθύνη για αυτό- ότι πίσω από αυτό το χιλιάριο κρύβονται δεκάδες ή μάλλον εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ τα οποία συνήθως έρχονται στη χώρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το διεθνή χώρο, τον ιδιωτικό τομέα, ελληνικό ή ξένο. Είναι χρήματα, των οποίων η διαχείριση γίνεται κατά τον πλέον διαφανή τρόπο, και κατευθύνονται στα ταμεία του κράτους ως φόρος, στα εισοδήματα του πανεπιστημίου ως κρατήσεις, στη χρηματοδότηση θέσεων εργασίας κυρίως νέων επιστημόνων προ- και μεταδιδακτόρων, στην αγορά εξοπλισμού συνήθως σπάνιου και τελευταίας τεχνολογίας ...και πολλά άλλα που όλοι γνωρίζουμε.

Άρα με όλα αυτά είναι φανερό ότι το θέμα της προσέλκυσης ερευνητικών προγραμμάτων είναι ΕΝΑ ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΟ γεγονός για την πατρίδα, την επιστήμη και τη νέα γενιά, κάτι που η Πολιτεία πρέπει να ενθαρρύνει αντί να καταπνίγει. Αν ένας Πανεπιστημιακός Καθηγητής που έχει προσελκύσει ερευνητικά προγράμματα αναγκαστεί να φύγει στο εξωτερικό λόγω μισθολογικών περικοπών, ποιός κερδίζει και ποιός χάνει τελικά; Δεν νομίζουμε ότι η Πολιτεία έχει επαρκώς αναλύσει τις πιθανές παρενέργειες των μισθολογικών περικοπών. Απαιτούμε να το κάνει και να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις προτού είναι αργά. Και αντί να ενοχοποιούνται οι πανεπιστημιακοί καθηγητές από πολλές πλευρές της κοινωνίας γι' αυτή τη δραστηριότητα τους, θα έπρεπε οι άνθρωποι που έχουν την ικανότητα να έχουν υψηλές επιδόσεις σε αυτό τον τομέα να τιμούνται, όπως πράττει κάθε Πολιτεία ανά την υφήλιο που σέβεται τον εαυτό της. Έχουμε γνώση ότι στην απαξίωση και αυτής της δραστηριότητας έχουν συμβάλει και κάποιες παρωχημένες αντιλήψεις που κυριαρχούσαν παλαιότερα μεταξύ λίγων πανεπιστημιακών, αλλά και κάποιες περιπτώσεις γκριζας δραστηριότητας σε αυτό τον τομέα ειδικά τα πρώτα χρόνια της ανάπτυξης των προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Απόδοση του 15% στους ΕΛΚΕ από τους συναδέλφους κατόχους ΔΠΥ: Το θέμα της απόδοσης του 15% επί των εισπράξεων από τους συναδέλφους που έχουν δελτίο παροχής υπηρεσιών πρέπει να αντιμετωπισθεί ως ένα πολύ σοβαρό ζήτημα. Υπάρχει έντονος προβληματισμός μεταξύ των συναδέλφων από διάφορες Σχολές για την ποικιλία στις οικονομικές απολαβές, που συναντά κανείς στις συνθήκες άσκησης του ελεύθερου επαγγέλματος. Το θέμα αυτό -πέραν των όποιων δικαστικών εμπλοκών (προσφυγές, κλπ) είναι σε εξέλιξη- ειδικά στις συνθήκες που βρίσκονται σήμερα τα Ιδρύματα, οι Λειτουργοί τους αλλά και η ελληνική κοινωνία, θα πρέπει να συζητηθεί μέσα από ένα ουσιαστικό, ειλικρινή και αποτελεσματικό διάλογο μεταξύ της Πολιτείας και του Ακαδημαϊκού Συστήματος και να καταλήξει σε μια δίκαιη και λειτουργική λύση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε επιμέρους ομάδας. Στις μέρες μας δεν θα πρέπει να αφήσουμε να παρατείνονται καταστάσεις έστω και της ελάχιστης παρατυπίας μέσα στο Ακαδημαϊκό Σύστημα.

6. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Συναφές με το ανωτέρω είναι το γενικότερο θέμα της χρηματοδότησης των ΑΕΙ. Δεδομένου ότι η επένδυση στην Παιδεία αποτελεί αναγκαιότητα ύψιστης εθνικής σημασίας, ειδικά σε περίοδο κρίσης, η Πολιτεία οφείλει να αυξήσει σταδιακά αλλά σημαντικά τη χρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης, σε επίπεδα ανάλογα με τα ευρωπαϊκά.

Προτείνουμε το συνολικό ύψος χρηματοδότησης να καθορίζεται από κοινού από το Υπουργείο Παιδείας και το Υπουργείο Οικονομικών, μετά από εισήγηση της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), η οποία διαμορφώνεται μετά από μελέτη, διαπραγμάτευση και έγκριση των τετραετών προγραμματισμών των επί μέρους Ιδρυμάτων, που αντικατοπτρίζουν τα στρατηγικά σχέδια ανάπτυξής τους. Ευνόητο είναι ότι η συμφωνία αυτή είναι δεσμευτική και για τα δύο μέρη.

Πρόσφατα όλα τα Ιδρύματα υπέστησαν τεράστιες οικονομικές απώλειες, που φτάνουν έως και το 80% των διαθέσιμων τους, αφενός λόγω του κουρέματος των ομολόγων που είχαν στη διάθεσή τους και αφετέρου από τη χρησιμοποίηση των υπολοίπων των τακτικών προϋπολογισμών των Ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδας για την αγορά ομολόγων. Οι απώλειες αυτές πρέπει να αναπληρωθούν από την Πολιτεία, με συγκεκριμένο, αμοιβαία συμφωνημένο, χρονοδιάγραμμα. Με δεδομένες της δημοσιονομικές συνθήκες, θα πρέπει να εξετασθούν και εναλλακτικές λύσεις όπως η παραχώρηση στα ιδρύματα ισόποσης αξίας ακινήτων ή γηπέδων.

Η κυρίαρχη τάση στα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια είναι να χρηματοδοτούνται με ένα συνολικό ποσό και να αφήνονται σχετικώς ελεύθερα να αποφασίσουν την κατανομή του ποσού αυτού στις επί μέρους δραστηριότητές τους, σε καθορισμένες γραμμές προϋπολογισμού. Η Ελλάδα είναι μία από τις λίγες χώρες που ακόμη χρηματοδοτεί τα Πανεπιστήμια τηρώντας αυστηρή δομή προϋπολογισμού και στην ουσία απαγορεύει (ή τουλάχιστον αποθαρρύνει) τη μετακίνηση ποσών από μία δραστηριότητα σε άλλη, όπως και τη διάθεση ποσών για δραστηριότητες που δεν προβλέπονται από το δημόσιο λογιστικό σύστημα. Προτείνεται η χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων να γίνεται με συνολικό ποσό, με δυνατότητα μετακίνησης κονδυλίων μεταξύ δραστηριοτήτων μέχρι κάποιου ποσοστού, με απόφαση του Συμβουλίου μετά από εισήγηση του Πρύτανη.

Προτείνουμε το βασικό επίπεδο χρηματοδότησης ανά ίδρυμα να καθορίζεται κυρίως από αντικειμενικές παραμέτρους, με πιο σημαντική παράμετρο τον αριθμό των φοιτητών, σταθμισμένο με ένα συντελεστή βαρύτητας ανάλογα με το αντικείμενο των σπουδών. Ωστόσο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και κριτήρια που σχετίζονται άμεσα με την απόδοση του ιδρύματος, όπως το πλήθος των αποφοίτων σε συνάρτηση με τον συνολικό χρόνο σπουδής τους στο ίδρυμα, η ερευνητική επίδοση του ιδρύματος, τα αποτελέσματα της αξιολόγησής του κλπ. Το ποσοστό της συνολικής χρηματοδότησης που καθορίζεται με βάση τα κριτήρια εξόδου προτείνεται να αυξηθεί σταδιακά (από 0% που είναι σήμερα) σε περίπου 50%, σε ορίζοντα μιας δεκαετίας.

Προτείνεται η έρευνα να χρηματοδοτείται σε τακτική βάση, δηλαδή το ίδρυμα λαμβάνει ένα συνολικό ποσό αποκλειστικά προορισμένο για ερευνητικές δραστηριότητες, το οποίο μπορεί να διαθέσει όπως εκείνο αποφασίσει. Ευνόητο είναι ότι η δυνατότητα χρηματοδότησης της έρευνας μέσω ανταγωνιστικών προγραμμάτων διατηρείται. Το ύψος της χρηματοδότησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων του κάθε ιδρύματος καθορίζεται κυρίως με βάση παραμέτρους που σχετίζονται με τις ερευνητικές του επιδόσεις, οι οποίες αποτιμώνται από την ΑΔΙΠ μέσω του συστήματος αξιολόγησης. Παραδείγματα τέτοιων παραμέτρων αποτελούν το πλήθος των δημοσιεύσεων των καθηγητών, το πλήθος των αναφορών, το πλήθος των μεταπτυχιακών τίτλων (Master και Διδακτορικά) που απονέμονται, το ύψος της χρηματοδότησης για έρευνα που επετεύχθη μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών, το ύψος της χρηματοδότησης της έρευνας από ιδιωτικές πηγές, το πλήθος και το είδος των ερευνητικών προγραμμάτων που αναλήφθηκαν, η χρήση των ερευνητικών αποτελεσμάτων (πατέντες κλπ), βραβεία και διακρίσεις, συμμετοχή σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα κλπ. Ωστόσο, ένα ποσό χρηματοδότησης για έρευνα παρέχεται σε όλα τα ιδρύματα, ανεξαρτήτως των επιδόσεών τους.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της ουσιαστικής σύνδεσης και ανταποδοτικής σχέσης των πανεπιστημίων με την κοινωνία, θα πρέπει να αναπτυχθούν και δίοδοι άμεσης χρηματοδότησης των ΑΕΙ από τοπικούς και εθνικούς φορείς, καθώς και από Έλληνες της διασποράς, με διαφανείς διαδικασίες και στο πλαίσιο της αυτονομίας των πανεπιστημίων.

Το ελεγκτικό πλαίσιο των Πανεπιστημίων πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να διατυπωθεί καθαρά και ενιαία για όλους τους ελεγκτικούς μηχανισμούς και για όλα τα Πανεπιστήμια. Κυρίαρχη προϋπόθεση για την επιτυχία του εγχειρήματος αυτού είναι η καθιέρωση ενιαίου λογιστικού σχεδίου για όλα τα Πανεπιστήμια και για όλες τις οργανικές μονάδες και αποκεντρωμένες υπηρεσίες μέσα στο κάθε Πανεπιστήμιο. Το σχέδιο αυτό πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα αναλυτικής λογιστικής και λογιστικής κόστους. Οι δυνατότητες του δημόσιου λογιστικού είναι προφανώς πολύ κατώτερες των απαιτήσεων που δημιουργούν οι σύγχρονες μέθοδοι διοίκησης των Πανεπιστημίων.

7. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Οι διαδικασίες εκλογής μελών ΔΕΠ χαρακτηρίζονται από μεγάλη ανομοιογένεια. Υπάρχουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα σε Ιδρύματα, ακόμα και ανάμεσα σε Τμήματα του ίδιου Ιδρύματος, ως προς το βαθμό και τον τρόπο με τον οποίο τηρείται η κείμενη νομοθεσία. Βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν τις εκλογές μελών ΔΕΠ είναι η ακαδημαϊκότητα, η αξιοκρατία και η διαφάνεια. Η ακαδημαϊκή κοινότητα πρέπει να επιμεινεί σ' αυτά τα κριτήρια, μεριμνώντας παράλληλα για τη μη υπέρμετρη γραφειοκρατική επιβάρυνση των σχετικών διαδικασιών.

Σε αρκετά Τμήματα είναι επιτακτική η ανάγκη ουσιαστικής ανανέωσης του διδακτικού προσωπικού. Στο πλαίσιο της ανανέωσης εντάσσουμε και το θέμα της δημιουργίας ικανού αριθμού θέσεων μεταδιδακτορικών υποτρόφων με ενισχυμένες υποτροφίες, ώστε, εκτός των άλλων, να αποφευχθεί η αιμορραγία προς το εξωτερικό άξιων ερευνητών-αποφοίτων των μεταπτυχιακών μας προγραμμάτων.

Κεντρικοί άξονες των προτάσεών μας αποτελούν:

- Ο άμεσος **διορισμός όλων των εκλεγμένων νέων καθηγητών**. Λόγω της τεράστιας καθυστέρησης στον διορισμό των νέων συναδέλφων, τα πανεπιστήμια αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες υλοποίησης των προγραμμάτων σπουδών.
- Η κάλυψη όλων των θέσεων των διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80 που έχουν ζητηθεί από τα Ιδρύματα.
- Άμεση προώθηση των διαδικασιών για την **προκήρυξη των οργανικών θέσεων καθηγητών** που εκκρεμούν.
- Πλήρωση κενών θέσεων καθηγητών, όπως και αν αυτές προκύπτουν, με ανοικτές διαδικασίες προκήρυξης, χωρίς τη δυνατότητα «ένταξης» προσωπικού άλλων κατηγοριών.

- Πλήρη διασφάλιση των ερευνητικών και διδακτικών καθηκόντων των λεκτόρων, της εκπροσώπησής τους στα συλλογικά όργανα του πανεπιστημίου και των εργασιακών τους δικαιωμάτων.
- Επίσης είναι ανοικτό το θέμα της **εξέλιξης των λεκτόρων**, που **δεν έχουν συμπληρώσει τριετία** καθώς και των **μονίμων λεκτόρων**, για τους οποίους ζητούμε να μπορούν να κριθούν για εξέλιξη διατηρώντας τη μονιμότητά τους. Για αυτούς που δεν έχουν συμπληρώσει τριετία ζητήσαμε να ληφθούν υπόψη το γεγονός ότι α) οι συνάδελφοι είχαν περίπου διετή αναμονή μέχρι τον διορισμό τους και β) η βαθμίδα τελεί υπό κατάργηση, επομένως η μείωση του αριθμού των υπηρετούντων Λεκτόρων αποβαίνει υπέρ της ομαλοποίησης του συστήματος.
- Μετά από επίμονες και συντονισμένες προσπάθειες, την ομόφωνη έκδοση των σχετικών αποφάσεων της Ομοσπονδίας και την υποστήριξή τους από όλες τις πλευρές, επαναφέρεται σε ισχύ η νομοθετική διάταξη του 2002 που είχε καταργηθεί το 2010 και επιτρέπει την κατά προτεραιότητα απόσπαση των εκπαιδευτικών συζύγων μελών ΔΕΠ στην πόλη όπου υπηρετεί ο/η σύζυγος πανεπιστημιακός.

8. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η προπτυχιακή εκπαίδευση αποτελεί, μαζί με την έρευνα, τον ένα από τους δυο ακρογωνιαίους λίθους της Πανεπιστημιακής λειτουργίας, ενώ τα τελευταία χρόνια έχει προστεθεί σε αυτήν και η μεταπτυχιακή εκπαίδευση με τα Προγράμματα Ειδίκευσης (Μάστερ) και με νέους τρόπους οργάνωσης της εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Την εποχή που όλοι, διδάσκοντες, διδασκόμενοι αλλά και πολίτες, κατακλύζονται συνεχώς από νέες πληροφορίες και γνώσεις, η παραδοσιακή οργάνωση των σπουδών οφείλει να παραχωρήσει την θέση της σε μια νέα σχέση διδάσκοντα και διδασκόμενου, όπου ο πρώτος δεν περιορίζεται στην από αμφιθέατρο μεταφορά γνώσεων και ο δεύτερος στην αποστήθισή τους, αλλά οδηγεί τον φοιτητή να αναπτύξει την αναλυτική και κριτική σκέψη καθώς και τις άλλες δεξιότητες που απαιτούνται για να κάνει ο ίδιος τις αναγκαίες επιλογές και την απαραίτητη σύνθεση και να μην περιορίζεται στη συσσώρευση πληροφοριών. Η χρήση των νέων τεχνολογιών στην διδασκαλία παρέχει την ευκαιρία για καινοτόμες δράσεις σε αυτήν την κατεύθυνση, εφόσον η τεχνολογία δεν χρησιμοποιείται απλά για να γίνονται τα ίδια πράγματα με νέο περιτύλιγμα, αλλά για να συμβάλει στη ριζική μεταβολή της μαθησιακής διαδικασίας. Κάτω από αυτές τις συνθήκες και ο ρόλος του καθηγητή μεταβάλλεται, καθώς καλείται να εμπυχώσει, να κατευθύνει και να υποστηρίξει το φοιτητή.

Τρεις δεκαετίες παλαιότερα ήταν η εποχή της εξειδίκευσης στα συστήματα παιδείας σε όλο τον κόσμο. Σήμερα φαίνεται ότι η παγκόσμια σκέψη έχει μετακινηθεί προς την κατεύθυνση της οικοδόμησης της εξειδίκευσης επάνω σε ένα πολύ σοβαρό υπόβαθρο γενικής κλασικής και επιστημονικής παιδείας. Δυστυχώς, ακόμα και σήμερα, παρά τα χρήματα που δόθηκαν από το 1ο και το 2ο ΕΠΕΑΕΚ, πολλά Προγράμματα Σπουδών αποτελούν απλά τη συνισταμένη των προτιμήσεων και των στενών γνωστικών πεδίων των καθηγητών του Τμήματος. Παράμετροι όπως σύνδεση με τις διεθνείς επιστημονικές και εκπαιδευτικές εξελίξεις, σύνδεση με την αγορά εργασίας και τις τάσεις αυτής, εθνικές προτεραιότητες, στόχοι και σκοπιμότητες, λαμβάνονται υπ όψη με πολύ μικρούς συντελεστές βαρύτητας.

Παράλληλα, η διεθνής τάση της προσφοράς στους φοιτητές δυνατοτήτων για διεπιστημονικά προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών και για ευελιξία στο περιεχόμενο των προγραμμάτων δυστυχώς προσκρούει στα στενά πλαίσια που επιβάλλει η ισχύουσα ταύτιση Τμήματος και Πτυχίου. Ο νέος νόμος για τα Πανεπιστήμια δίνει την ευκαιρία για την υιοθέτηση αντίστοιχων πρακτικών από τα Ελληνικά Πανεπιστήμια. Κάτι τέτοιο θα βοηθούσε πολύ σε θέματα συμπληρωματικότητας των δεξιοτήτων των αποφοίτων, ανά επιστημονική και/ή επαγγελματική περιοχή. Επίσης, θα συνέβαλε ουσιαστικά στη διευκόλυνση αφενός της επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων και αφετέρου στην επίτευξη επάρκειας επιστημονικού δυναμικού σε όλο το φάσμα των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας και ευρύτερα της ελληνικής κοινωνίας.

Σημειώνουμε επίσης ότι η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας και της πληροφορικής στην εφαρμογή νέων διαδικασιών μάθησης είναι απαραίτητη στη συγκυρία που βρίσκεται αυτή τη στιγμή η χώρα, όπου οι οικονομικές συνθήκες της Ελληνικής οικογένειας επιβάλλουν στους φοιτητές να αναζητούν θέση μόνο σε

Σχολές που είναι δίπλα στον τόπο κατοικία τους, στερώντας τους την ευκαιρία να επιλέξουν με βάση τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες τους, ενώ άλλοι υποχρεούνται να μεταβαίνουν στο Πανεπιστήμιό τους μόνο για τις εξεταστικές περιόδους. Παράλληλα, οι νέες τεχνολογίες παρέχουν την ευκαιρία της διεθνοποίησης των σπουδών (μαζί με την χρήση άλλων γλωσσών στην εκπαίδευση). Η Ελλάδα αποτελεί, ιστορικά και πολιτισμικά, γέφυρα μεταξύ της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής, και είναι (ακόμη) η πιο ανεπτυγμένη χώρα των Βαλκανίων. Με την χρήση της Αγγλικής Γλώσσας (και τη χρέωση «λελογισμένων» διδάκτρων στα πιστοποιημένα προγράμματα σπουδών) μπορεί να προσελκύσει φοιτητές από μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή –και όχι μόνο- που έχει δυναμικά αυξανόμενες οικονομίες και πληθυσμούς με πολλούς νέους που αναζητούν ευκαιρίες για σπουδές εκτός των συνόρων τους. Το «άνοιγμα σε αυτήν αγορά» θα δώσει στα Πανεπιστήμια νέες δυνατότητες και στην οικονομία της χώρας μια ευκαιρία για άμεσες και μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές.

Όσο για τις μεταπτυχιακές σπουδές, ήδη λειτουργούν στη χώρα μας κοντά στα 250 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, τα οποία προσφέρουν πάνω από 500 Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης και στα οποία ετησίως φοιτούν πάνω από 14000 φοιτητές και φοιτήτριες. Το πλήθος αυτό των ΠΜΣ δημιουργεί ερωτηματικά ως προς την επιστημονική τεκμηρίωση της στόχευσης τους – μήπως κάποια απλά αντικατοπτρίζουν τα ειδικά ερευνητικά ενδιαφέροντα των Καθηγητών που τα προτείνουν; Ο πληθωρισμός αυτός των ΠΜΣ είναι ένα ακόμη δείγμα ακαδημαϊκής «ανάπτυξης» χωρίς σοβαρό στρατηγικό σχεδιασμό, αφού πολλά από αυτά τα προγράμματα αντιμετωπίζουν έντονο πρόβλημα βιωσιμότητας, ορισμένα μάλιστα έχουν προχωρήσει σε προσωρινή αναστολή της λειτουργίας τους λόγω στενότητας ή παντελούς έλλειψης πόρων. Επιπλέον, θα πρέπει να εκτιμηθεί πόσους Μεταπτυχιακούς Φοιτητές και σε ποιες ειδικεύσεις χρειάζεται η χώρα.

Όμως απαραίτητη προϋπόθεση για να μη διαιωνίζεται η δημιουργία προγραμμάτων σπουδών, τόσο προπτυχιακών όσο και μεταπτυχιακών, με βάση τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις των διδασκόντων ή με στόχο την εξυπηρέτηση πελατειακών πιέσεων, είναι η θέσπιση διαδικασιών πιστοποίησης (accreditation) των πτυχίων και αξιολόγησης των σπουδών. Η πιστοποίηση είναι αναγκαία ιδιαίτερα για προγράμματα σπουδών που οδηγούν σε απονομή επαγγελματικών δικαιωμάτων και η αξιολόγηση (του ιδρύματος, του προγράμματος σπουδών, των διδασκόντων και του επιπέδου κατάρτισης των διδασκομένων) είναι απαραίτητη για να εξασφαλίζεται η ποιότητα των σπουδών και η προσαρμογή τους σε πρότυπα αριστείας της εκπαίδευσης βάσει αντικειμενικών ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων και όχι βάσει των υποκειμενικών εκτιμήσεων των ίδιων της διδασκόντων. Τόσο η πιστοποίηση, όσο και η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνονται με θεσμοθετημένες διαδικασίες συνεχούς εσωτερικής αξιολόγησης και με αυστηρές διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η «νέα ΑΔΙΠ» καλείται να ανταποκριθεί σε πολύ ισχυρές προκλήσεις και η εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της και της ακαδημαϊκότητας της λειτουργίας είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχία της. Βέβαια, και η Πολιτεία οφείλει να διαμορφώσει τις συνθήκες εκείνες, μέσα από τις οποίες θα καλυφθούν οι ανάγκες που η αξιολόγηση θα αναδείξει, δηλαδή να εξασφαλίσει την χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων, την αναγκαία προσαρμογή του νομικού – θεσμικού πλαισίου για την λειτουργία τους και την υιοθέτηση πολιτικών για την παιδεία και την έρευνα που θα στοχεύουν στην ανάπτυξη της χώρας και όχι στην εξυπηρέτηση πελατειακών και συντεχνιακών αιτημάτων. Επιπλέον, η πολιτεία οφείλει να αναλάβει πρωτοβουλίες για την επιλεκτική ίσως προώθηση κάποιων κατευθύνσεων, που κρίνονται ιδιαίτερα σημαντικές και κρίσιμες για την οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Επιπλέον, απαιτείται η εξεύρεση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης, ώστε να διασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο διεθνώς ανταγωνιστικών Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Τέλος σημειώνουμε ότι η δυνατότητα που δίνει ο νέος νόμος στα ίδια τα Πανεπιστήμια να υιοθετήσουν εσωτερικούς κανονισμούς με αμιγώς ακαδημαϊκά κριτήρια, ανοίγει τον δρόμο για την εφαρμογή μηχανισμών αυστηρής τήρησης των κανονισμών φοίτησης, που θα ξεφεύγουν τόσο από την ισχύουσα τυπολατρία όσο και από την ανεξέλεγκτη αυθαιρεσία που παρατηρείται και από τους διδασκόμενους (π.χ. τα άδεια αμφιθέατρα) και ενίοτε από τους διδάσκοντες (όπως είναι η επιβολή του ενιαίου συγγράμματος ως μοναδική πηγή αυθεντικής γνώσης, τα ακραία αυστηρά ή χαλαρά πρότυπα για την βαθμολόγηση των εξετάσεων, κλπ).

Η υποστήριξη των διδασκόντων, η επιμόρφωση και διαρκής ενημέρωση σε θέματα οργάνωσης, διδακτικής, μεθοδολογίας, χρήσης νέων μέσων για την αναβάθμιση της διαδικασίας διδασκαλίας-μάθησης, ώστε να παρακολουθούν τις σύγχρονες εξελίξεις είναι απαραίτητο συστατικό μιας οργανωμένης πολιτικής αναβάθμισης του εκπαιδευτικού έργου. Η οργάνωση και λειτουργία γραφείου υποστήριξης της διδασκαλίας, που προβλέπεται στο νέο νόμο (Ν.4009/2011, άρθρο 51), με αξιοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού και της διεθνούς εμπειρίας, πρέπει να αποτελέσει υψηλή προτεραιότητα για τις νέες διοικήσεις των Ιδρυμάτων. **Η ΠΟΣΔΕΠ έχει ήδη αναγγείλει το σχεδιασμό/ διοργάνωση διεθνούς συνεδρίου με αντικείμενο την αναβάθμιση των σπουδών και την υποστήριξη της διδασκαλίας, την οποία στηρίζουμε απολύτως.**

9. ΕΝΙΑΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η νέα γνώση, η καινοτομία, η τεχνολογική εξέλιξη αποτελούν το αποτελεσματικότερο εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης των σύγχρονων κοινωνιών. Η επένδυση στην έρευνα συνεπώς είναι, με βάση και τη βαθύτατη και πολυεπίπεδη κρίση που διέρχεται η χώρα, η μόνη ορθή πολιτική επιλογή σήμερα. Περισσότερο από ποτέ η χώρα χρειάζεται μια προσεκτικά σχεδιασμένη και μακροπρόθεσμη πολιτική ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας και διαχείρισης και αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Οι μέχρι τώρα παρεμβάσεις της Πολιτείας στον τομέα αυτό ήταν ανεπαρκείς, αποσπασματικές, ή σε λάθος κατεύθυνση. Έτσι, η διαχρονική απουσία οργανωμένης ερευνητικής πολιτικής, η σοβαρότατη υποχρηματοδότηση της έρευνας (και ιδιαίτερα της βασικής έρευνας), η αμφίβολη αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων προκηρυγμένων ερευνητικών προγραμμάτων (που δημιουργεί αμφιβολίες για την αξιοκρατία και ισοπολιτεία στη χρηματοδότηση της έρευνας και των ερευνητών), η ανικανότητα της διαχειριστικής αρχής και ο πρόσφατος, γραφειοκρατικός στραγγαλισμός στη διαχείριση των εγκεκριμένων ερευνητικών έργων, στο όνομα της διαφάνειας στην πρόσληψη ερευνητών συνεργατών και του αποτελεσματικού ελέγχου των δαπανών, συνθέτουν σήμερα ένα μάλλον σκοτεινό τοπίο για την έρευνα και την ερευνητική κοινότητα στην πατρίδα μας.

Η χρηματοδότηση της ερευνητικής δραστηριότητας πρέπει να καλύπτει τις αναζητήσεις της ίδιας της ερευνητικής κοινότητας σε όλα τα επιστημονικά πεδία, την αναζήτηση απαντήσεων σε μεγάλα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, την κάλυψη εθνικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων και την επίλυση προβλημάτων του παραγωγικού τομέα. Στις εθνικές προτεραιότητες για την έρευνα πρέπει να περιλαμβάνονται τομείς δραστηριότητας στους οποίους η χώρα μας διαθέτει αναμφισβήτητα συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η λειτουργική ενοποίηση του χώρου της πανεπιστημιακής έρευνας με τον αντίστοιχο των ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής ερευνητικής πολιτικής.

Στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας με ένα σαφή και αποτελεσματικό τρόπο (με μετρήσιμα και αξιολογήσιμα αποτελέσματα) προτείνεται:

- Η ίδρυση από την Πολιτεία ενιαίου φορέα διαμόρφωσης και άσκησης της ερευνητικής πολιτικής με συμμετοχή της πανεπιστημιακής και ερευνητικής κοινότητας.
- Η ετήσια σταδιακή αύξηση των δαπανών για την έρευνα και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της, ώστε σε βάθος μιας πενταετίας να αυξηθεί το अपαράδεκτα χαμηλό ποσοστό του ΑΕΠ που η Ελλάδα διαθέτει στην έρευνα (0,5% κατ' εκτίμηση, επί σειρά ετών), προσεγγίζοντας, αν όχι τον ευρωπαϊκό στόχο του 3% για το 2020, τουλάχιστον τον τρέχοντα ευρωπαϊκό μέσο όρο του 2%.
- Η καθιέρωση ενός μόνιμου εθνικού προγράμματος έρευνας με τακτικές προκηρύξεις σε πέντε άξονες: βασική έρευνα, εφαρμοσμένη έρευνα, αξιοποίηση αποτελεσμάτων έρευνας, έρευνα στις κοινωνικοοικονομικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, υποστήριξη νέων ερευνητών. Η προκήρυξη των ερευνητικών προγραμμάτων πρέπει να στηρίζεται σε ένα διαφανές και αξιοκρατικό πλαίσιο αξιολόγησης των ερευνητικών προτάσεων βασισμένο στην αντίστοιχη διεθνή εμπειρία (π.χ. υιοθέτηση της πολιτικής του European Research Council).

- Η διασύνδεση της ερευνητικής και καινοτομικής δραστηριότητας με τις λειτουργικές και αναπτυξιακές ανάγκες δημοσίου και (υγιούς) ιδιωτικού τομέα ώστε να διασφαλίζεται η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Με βάση τις παραπάνω αρχές και επιδιώξεις θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις που θα έχουν ως αποτέλεσμα την ταχεία διαμόρφωση ενός αναβαθμισμένου -σε σχέση με το υπάρχον- πλαισίου ερευνητικής δραστηριότητας. Τέτοιες δράσεις είναι:

- Η αναβάθμιση, εκπαιδευτικά και οικονομικά, των διδακτορικών σπουδών.
- Η θεσμοθέτηση και η εφαρμογή σε σημαντική κλίμακα του αμειβόμενου Μεταδιδάκτορα Ερευνητή, ώστε να μειωθεί, σε λογικά για μια αναπτυγμένη χώρα επίπεδα, η διαρροή νέων διδακτόρων προς το εξωτερικό.
- Η προώθηση και ενίσχυση κατά μόνιμο και θεσμικό τρόπο της συγκρότησης μεγάλων ερευνητικών ομάδων – δικτύων από ερευνητές πανεπιστημίων της ημεδαπής αλλά και της αλλοδαπής.
- Η υλοποίηση στο μέγιστο δυνατό βαθμό της διασύνδεσης των πανεπιστημίων με ερευνητικά κέντρα (καταρχήν βάσει του Ν. 4009/11, άρθρο 42).
- Η καθιέρωση κινήτρων αριστείας για τους ερευνητές.
- Η διαμόρφωση πολιτικής διασύνδεσης της έρευνας με τις επιχειρήσεις, την αγορά, την τοπική αυτοδιοίκηση και γενικότερα την κοινωνία, με διαφάνεια και κανόνες.
- Η επέκταση και εμπάθυνση της συνεργασίας, με θεσμικό τρόπο, του ακαδημαϊκού και ερευνητικού δυναμικού της χώρας με το ακαδημαϊκό και ερευνητικό δυναμικό της Ελληνικής Διασποράς.

Η Ελλάδα αποτελεί ένα από τα ελάχιστα παραδείγματα παγκοσμίως, που διαχωρίζει τη διαχείριση της Έρευνας από αυτήν της Ανώτατης Εκπαίδευσης. **Η δημιουργία Υπουργείου Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Καινοτομίας** θεωρούμε ότι αποτελεί μια από τις προφανείς απαιτήσεις της εποχής μας. Άλλωστε αυτό αποτελεί πραγματικότητα σε μεγάλο αριθμό χωρών αναπτυγμένων και μη στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο αλλά και αλλού.

10. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Η αναγκαιότητα της αξιολόγησης έχει γίνει πλέον δεκτή από τη συντριπτική πλειοψηφία της ακαδημαϊκής κοινότητας, την Πολιτεία και την κοινωνία. Θεωρούμε ότι πρέπει και στην Ελλάδα να λειτουργεί ουσιαστικά η διαδικασία αξιολόγησης ως απαραίτητο εργαλείο διασφάλισης της ποιότητας, η οποία σε άλλες χώρες, ακόμα και λιγότερο αναπτυγμένες, μετρά αρκετές δεκαετίες ζωής.

Η αξιολόγηση δεν είναι μια «ουδέτερη» διαδικασία, βασιζόμενη μόνο επί αριθμητικών δεικτών. Ένα σύστημα αξιολόγησης στοχεύει στη θεραπεία των προβλημάτων και των αδυναμιών, μέσω της αυτογνωσίας και της ενδογενώς υποστηριζόμενης βελτίωσης, και όχι στην «τιμωρία», ενισχύοντας βεβαίως τη διαφάνεια και υποστηρίζοντας την κοινωνική λογοδοσία -ουσιαστική διαδικασία για ένα Δημόσιο Πανεπιστήμιο.

Θα πρέπει να συμβάλουμε στην εμπέδωση ενός «Πολιτισμού Διασφάλισης της Ποιότητας» στον ακαδημαϊκό χώρο αλλά και στο Κράτος, καθώς ποιότητα χωρίς στήριξη του Πανεπιστημίου εκ μέρους της Πολιτείας και συνεπή τήρηση των συμφωνιών μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών δεν μπορεί να υπάρξει.

Η μέχρι τώρα κωλυσιεργία της Πολιτείας στον τομέα της αξιολόγησης των Πανεπιστημίων ακυρώνει, σε μεγάλο βαθμό, το όλο εγχείρημα. Εκτός από την προφανώς ελλειπή στελέχωση της ΑΔΙΠ, όπως και την επίσης προφανή έλλειψη οικονομικών πόρων, που οδηγούν σε απελπιστικά βραδείς ρυθμούς προόδου, κυρίως μας απασχολεί το γεγονός ότι η Πολιτεία δεν φαίνεται να δείχνει ουσιαστικό και έμπρακτο

ενδιαφέρον για την αξιοποίηση των ευρημάτων της αξιολόγησης προς όφελος του όλου συστήματος της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Προκειμένου να λειτουργήσει σωστά ένα σύστημα αξιολόγησης, πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο ενός κεντρικού σχεδίου για την τριτοβάθμια εκπαίδευση που να περιέχει τους εθνικούς στόχους, τα μέτρα για την επίτευξή τους, τους δείκτες για την παρακολούθησή του, τους εγγυημένους πόρους για την πραγματοποίησή του. Ακολουθώντας διεθνείς πρακτικές, μόνο η συστηματική και πλήρη αξιολόγηση όλων των ιδρυμάτων ανά 5-ετία θα οδηγήσει στην αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού τους έργου. Η διαπίστωση αυτή γίνεται ιδιαίτερη επίκαιρη κατά την περίοδο αυτή, κατά την οποία εκπονείται σχέδιο αναδιάρθρωσης της ανώτατης εκπαίδευσης στο οποίο η ποιότητα πρέπει να κατέχει κεντρικό ρόλο.

Κάθε ίδρυμα πρέπει να εξειδικεύσει αυτό το σχέδιο με ένα εγγυημένο επιχειρησιακό σχέδιο που να καλύπτει επιμέρους προτεραιότητες, τρόπους βέλτιστης εκμετάλλευσης των διαθεσίμων του, έλεγχο του αριθμού εισακτέων και της διαδικασίας εισαγωγής και εκπαίδευσης των φοιτητών. Ο στόχος θα είναι η παρακολούθηση και διασφάλιση της ποιότητας με κύριο εργαλείο τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης και αυτοβελτίωσης.

Σε επίπεδο διδασκόντων και μαθημάτων, η αξιολόγηση θα χρησιμοποιείται στις κρίσεις μας αλλά και στην αποτίμηση της ποιότητας των σπουδών που παρέχουμε στους φοιτητές μας, επομένως επηρεάζει το μέλλον μας, το μέλλον των φοιτητών μας και των ιδρυμάτων μας. Είναι απαραίτητο

- α) να διαχειριστούμε την αξιολόγηση ως διδάσκοντες [ισχύει και για τους φοιτητές] σαν αναπόσπαστο συστατικό της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας
- β) να ορίσουμε εμείς υπεύθυνα και συναινετικά τα κριτήρια αξιολόγησης ανά γνωστικό αντικείμενο ή ανά πρόγραμμα σπουδών (π.χ. εκκρεμεί μια εξορθολογισμένη αντιμετώπιση των δημοσιεύσεων στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες)
- γ) να συνειδητοποιήσουμε και να λάβουμε υπόψη θέματα αλληλεξάρτησης και ανάδρασης (η αξιολόγηση μαθήματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους φοιτητές ως ρεβανς ή στην κατεύθυνση μείωσης των απαιτήσεων του μαθήματος)
- δ) να επιλέξουμε τις κατάλληλες μεθόδους και τα κατάλληλα εργαλεία αξιολόγησης (το ερωτηματολόγιο-μοντέλο της ΑΔΙΠ είναι αντιγραφά συγκεκριμένου ξένου ιδρύματος, ενώ καθυστερήσεις στη διαδικασία δεν συντελούν στη συμμετοχή περισσότερων φοιτητών)
- ε) να ορίσουμε ανά πρόγραμμα σπουδών την σχέση των μαθημάτων με γνώσεις, δεξιότητες, μαθησιακά αποτελέσματα και διεξόδους απασχόλησης

11. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες αυξήθηκε δραστικά τόσο ο αριθμός των φοιτητών όσο και των νέων Ιδρυμάτων Ανωτάτης Εκπαίδευσης. Επρόκειτο για μία αναμφισβήτητη θετική εξέλιξη που ωστόσο έλαβε χώρα χωρίς έναν αντίστοιχο, ευρύτερο και κατάλληλο στρατηγικό σχεδιασμό.

Η κρίση και η συχνά άδικη και αποσπασματική αντιμετώπισή της ανέδειξε και κορύφωσε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ΑΕΙ. Ειδικά τα περιφερειακά πανεπιστήμια αντιμετωπίζουν πολλά και ιδιαίτερα προβλήματα, όπως η μεγάλη δυσαναλογία μεταξύ μόνιμου και επί συμβάσει διδακτικού προσωπικού, οι ιδιαίτερα αντίξοες και πολλές φορές οικονομικά ασύμφορες συνθήκες διαβίωσης διδασκόντων στην περιφέρεια, οι σημαντικές ελλείψεις υποδομών, η ανυπαρξία σε αρκετές περιπτώσεις ακαδημαϊκού περιβάλλοντος, κλπ. Τα ζητήματα αυτά τίθενται με ιδιαίτερη οξύτητα σε Πανεπιστήμια που δεν πληρούν ακόμη τις προϋποθέσεις για πλήρη αυτοδιοίκηση αλλά και στην περίπτωση του ΕΑΠ (καθυστερήσεις στις διαδικασίες εκλογών και εξελίξεων, κλπ).

Η κατάσταση που επικρατεί στα περιφερειακά Πανεπιστήμια αποτελεί ακριβώς το αποτέλεσμα της μη ύπαρξης κεντρικού σχεδίου για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πολλά Ιδρύματα φαίνεται να έχουν αφεθεί αβοήθητα να επιτελέσουν το βαρύ ακαδημαϊκό έργο, διδακτικό και ερευνητικό, που αναμένει από αυτά η Κοινωνία, οι φοιτητές, η ακαδημαϊκή κοινότητα. Πρωτοβουλίες, ηρωικές προσπάθειες για τη λειτουργία

και την αποτελεσματικότητά τους δυστυχώς ακυρώνονται από την πολιτική κατανομή πόρων και προσωπικού του Υπουργείου Παιδείας, που μέσω των σχετικών κριτηρίων οδηγεί στην απομάκρυνση των Περιφερειακών Πανεπιστημίων από τον εθνικό μέσο όρο.

Ο μικρός αριθμός ΔΕΠ σε πολλά τμήματα και η εξάρτηση του διδακτικού έργου τους από διδάσκοντες επί συμβάσει ή από έκτακτο προσωπικό με χαμηλές αμοιβές (ενίοτε χωρίς τα αναμενόμενα ακαδημαϊκά προσόντα) οδηγούν στην ελλιπή καλλιέργεια του απαραίτητου ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και στην εμπέδωση μιας νοοτροπίας περιορισμένων προσδοκιών. Πολλοί συνάδελφοι δεν αντιμετωπίζουν τα Περιφερειακά Πανεπιστήμια ως μία μόνιμη επιλογή αλλά ως ενδιάμεσο στάδιο έως τη μετακίνησή τους σε ένα κεντρικό Πανεπιστήμιο

Αλλά και οι πιστώσεις για συμβασιούχους διδάσκοντες μειώθηκαν δραματικά την τελευταία διετία και με το πρόσφατο μεσοπρόθεσμο προβλέπεται η κατάργησή τους για το 2013. Αυτό, σε συνδυασμό με τις συνταξιοδοτήσεις και την απαράδεκτη καθυστέρηση των διορισμών των εκατοντάδων εκλεγμένων μελών ΔΕΠ, προδιαγράφει ζοφερό το μέλλον για ορισμένα τμήματα περιφερειακών ΑΕΙ, τα οποία θα βρεθούν σε πλήρη αδυναμία λειτουργίας.

Παράλληλα, η πρόσφατη δραματική μείωση των βάσεων εισαγωγής σε Τμήματα Περιφερειακών Πανεπιστημίων, σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις για τα Κολέγια, οι οποίες εκτιμάται ότι – λόγω σαφώς χαμηλότερου οικονομικού κόστους - θα οδηγήσουν πολλές ελληνικές οικογένειες να προτιμήσουν σπουδές στο όποιο Κολέγιο αντί στο δημόσιο περιφερειακό Πανεπιστήμιο, οδηγεί στη δυσσείωνη πρόβλεψη ότι σε λίγα χρόνια θα υπάρξουν αρκετά Τμήματα Περιφερειακών Πανεπιστημίων χωρίς εισακτέους. Η πρόβλεψη αυτή οδηγεί στην ανάγκη να εξεταστεί ο ενδεχόμενος ανακαθορισμός της δομής των αντίστοιχων Ιδρυμάτων, λαμβάνοντας υπόψη και το συνολικό πλήθος των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) αλλά και το επιθυμητό μέγεθος του φοιτητικού πληθυσμού, που συναρτάται άμεσα με τη δυνατότητα πρόσβασης των αποφοίτων στην αγορά.

Θεωρούμε ότι θα πρέπει άμεσα να επαναθεσμοθετηθούν ειδικά κίνητρα προσέλκυσης και παραμονής, που για ανεξήγητο λόγο και με άδικο τρόπο αφαιρέθηκαν από τους συναδέλφους των περιφερειακών Πανεπιστημίων, ως ελάχιστο δείγμα αναγνώρισης της υπεράνθρωπης προσπάθειας που καταβάλλουν για να αναδείξουν – σε αρκετές περιπτώσεις- το Ίδρυμά τους σε αξιολύγιστο επίπεδο εργασίας, όπως αυτό της κατάργησης της επιδότησης της κατοικίας σε δημόσιους υπαλλήλους παραμεθορίων περιοχών. (Βλ. Ν. 4002, ΦΕΚ 180, παρ. 2 άρθρο 24). Απαιτείται, ταυτόχρονα, ένας αξιόπιστος επανασχεδιασμός του συνολικού πανεπιστημιακού οικοδομήματος.

12. ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Τα κυριότερα θεσμικά και οικονομικά θέματα που αναφέρονται στις Ιατρικές και Οδοντιατρικές Σχολές και τα οποία, στην πλειονότητά τους, διαιωνίζονται, ενώ προστίθενται και άλλα νεότερα, είναι τα παρακάτω:

- Η θεσμοθέτηση των **οργανισμών των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων** με τρόπο που να διασφαλίζει την απρόσκοπτη παροχή προπτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και την διεξαγωγή της έρευνας συνεχίζει να τελεί σε εκκρεμότητα, καθότι οι προσπάθειες που έγιναν για έκδοση νέων οργανισμών δεν ανταποκρίνονταν στις ουσιαστικές ανάγκες των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων και στη συνέχεια ανακοινώθηκε ότι θα ανακληθούν! Είναι ανάγκη να γίνει μια ουσιαστική διαβούλευση των Υπουργείων Υγείας και Παιδείας με τις Ιατρικές Σχολές, τους Συλλόγους των μελών τους και την ΠΟΣΔΕΠ, ώστε να υπάρξει ένα ενιαίο πλαίσιο για τη λειτουργία των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων, το οποίο θα εξειδικευθεί προσαρμοζόμενο στις επιμέρους ιδιαιτερότητες του καθενός από αυτά.
- Η έλλειψη **συντονισμού και συνεννόησης των Υπουργείων Παιδείας και Υγείας** για όλα τα κοινά θέματα που προκύπτουν έχει επανειλημμένα διαπιστωθεί και θα πρέπει να επιλυθεί με τη δημιουργία μόνιμου ειδικού διυπουργικού οργάνου για το σκοπό αυτό.
- Η έκδοση της **Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τον Κλινικό Καθηγητή** αποτελεί κατάφωρη παραβίαση της αυτοτέλειας των ΑΕΙ και θα πρέπει να ανακληθεί. Η άμεση και έντονη παρέμβαση της

ηγεσίας της ΠΟΣΔΕΠ σε αυτό το καθαρά ακαδημαϊκό θέμα και η κινητοποίηση που πέτυχε προς κάθε κατεύθυνση αποσόβησε διαφαινόμενες προσπάθειες συμψηφισμού διαφόρων ανοικτών θεμάτων στον ευρύτερο περίγυρο και ανέδειξε το θέμα θέτοντας το στην ακαδημαϊκά ορθή βάση του. Ήδη έχει κατατεθεί προσφυγή στο Στ.Ε. από την ΠΟΣΔΕΠ, από Συλλόγους Μελών ΔΕΠ και από όλα τα Πανεπιστήμια που έχουν Σχολές ή Τμήματα Ιατρικής. Επειδή η καθιέρωση ενός θεσμού που θα διασφάλιζε τη θεσμική συνεργασία των κλινικών του ΕΣΥ με τις Ιατρικές Σχολές θα μπορούσε υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις να συμβάλει θετικά στην εκπαίδευση και την έρευνα, καλούνται τα Υπουργεία Παιδείας και Υγείας να ανακαλέσουν την ΚΥΑ και να προβούν σε ένα ανοιχτό και δημιουργικό διάλογο με όλες τις Σχολές Ιατρικής, τους Συλλόγους των μελών τους και την ΠΟΣΔΕΠ με σκοπό την έκδοση νέας ΚΥΑ.

- Η υπόθεση της **«ανωτατοποίησης» της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ)** με συνοπτικές διαδικασίες και της ένταξης των υπηρετούντων σε αυτήν Καθηγητών στην βαθμίδα του Καθηγητή Α΄ βαθμίδας με μια απλή αίτηση συνάντησε τη σθεναρή και αταλάντευτη αντίδραση της ΠΟΣΔΕΠ στο σωστό χρόνο και την άμεση κινητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, όπως Σύλλογοι των Καθηγητών των Ιατρικών Σχολών, Πρόεδροι και Κοσμήτορες των Σχολών καθώς και η ίδια η Σύνοδος των Πρυτάνεων. Η κινητοποίηση αυτή, με πρωτοστάτη την ΠΟΣΔΕΠ, οδήγησε στην απόσυρση του σχετικού Νομοσχεδίου. Τονίζεται ότι η ΠΟΣΔΕΠ, όπως και οι άλλοι φορείς, δεν ήταν αντίθετη με την ένταξη της ΕΣΔΥ στο Πανεπιστημιακό σύστημα, αλλά αντίθετοι με τον τρόπο με τον οποίο αυτό επιχειρήθηκε να γίνει. Η θέση της ΠΟΣΔΕΠ ήταν και είναι ότι η ΕΣΔΥ θα μπορεί να ενταχθεί σε υπάρχον ΑΕΙ στα πλαίσια του σχεδίου «Αθηνά», να μην έχει προνομιακές σχέσεις με το Υπουργείο Υγείας και όλο το υπηρετούν σε αυτό επιστημονικό προσωπικό θα πρέπει, πριν την ένταξη του στις βαθμίδες των Καθηγητών Πανεπιστημίου, να υποστεί κρίση από τα εκλεκτορικά σώματα και με τις διαδικασίες που ορίζει ο Νόμος 4009/2011.
- Οι ρυθμίσεις του Νόμου 4025/2011 για την **άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος από τους καθηγητές των Ιατρικών Σχολών** περιορίζει το σχετικό δικαίωμα σε ειδικότητες που δεν έχουν εργαστηριακό ή παρεμβατικό αντικείμενο. Είναι αναγκαίο να διευρυνθεί η σχετική διάταξη και να εφαρμοστούν οι διατάξεις του Ν. 4009/11 για το θέμα αυτό που ισχύουν για όλους τους καθηγητές.
- Η **αναπροσαρμογή της κλίμακας για την αμοιβή των εφημεριών** που πραγματοποιούν οι καθηγητές στα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία έχει επανειλημμένα ζητηθεί να προσαρμοστεί, έτσι ώστε να υπάρχει πλήρης αντιστοιχία των αμοιβών των Καθηγητών και Αναπληρωτών Καθηγητών με τους Συντονιστές Διευθυντές ΕΣΥ και των Επικούρων Καθηγητών με τους Διευθυντές ΕΣΥ.
- Η χορήγηση **ειδικής αμοιβής για το κλινικό έργο στους καθηγητές των Οδοντιατρικών Σχολών** που παρέχουν κλινικό έργο στα Νοσοκομεία αποτελεί άλλο ένα αίτημα που εκκρεμεί και θα πρέπει να ικανοποιηθεί.
- Οι **επιστημονικοί συνεργάτες των Πανεπιστημιακών Κλινικών και Εργαστηρίων** που είναι εγκατεστημένες σε Νοσοκομεία, που αμείβονται από τον ΕΛΚΕ να μπορούν να εκτελούν πλήρες κλινικό έργο (εφημερίες, εξωτερικά ιατρεία, κλινικές και εργαστηριακές δραστηριότητες εν γένει) όπως οι επικουρικοί ιατροί ΕΣΥ.
- Να θεσμοθετηθεί **ποσοστό υπέρ του ΕΛΚΕ του οικείου Πανεπιστημίου** από τα Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλεια (ΚΕΝ) από τους νοσηλευθέντες σε Πανεπιστημιακές Κλινικές και από τις εξετάσεις που διενεργούν τα Πανεπιστημιακά εργαστήρια που είναι εγκατεστημένα σε Νοσοκομεία του ΕΣΥ.
- Η παράγραφος 4 του άρθρου 62 του Νόμου 3918/2011 (ΦΕΚ 31/ 2-3-2011) είχε επαναφέρει σε ισχύ **τον θεσμό του Αναπληρωτή Διοικητή Πανεπιστημιακών Νοσοκομείου** που ορίζεται μετά από πρόταση της οικείας Ιατρικής Σχολής. Η ρύθμιση αυτή, που έχει σκοπό να προασπίσει τις ερευνητικές και εκπαιδευτικές λειτουργίες των Πανεπιστημιακών Κλινικών και Εργαστηρίων, παρέμεινε ανενεργή, καθότι ο ορισμός μέλους ΔΕΠ στην θέση αυτή προσέκρουε στους κανόνες περί ασυμβίβαστου. Η ΠΟΣΔΕΠ επανειλημμένα είχε ζητήσει την διόρθωση αυτής της διάταξης, έτσι ώστε μην αναιρεί ο ένας νόμος τον άλλον.

Με τον πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας που μόλις ψηφίστηκε από την Βουλή, επιτέλους λύθηκε το θέμα, καθότι η παρ. 24 του άρθρου 34 (Θέματα Α.Ε.Ι) προβαίνει στην άρση του ασυμβίβαστου και επιτρέπει στον Αναπληρωτή Διοικητή να συνεχίσει να ασκεί το εκπαιδευτικό, ερευνητικό και κλινικό ή εργαστηριακό του έργο. Καλούμε το Υπουργείο Υγείας και τα Τμήματα Ιατρικής να υλοποιήσουν τον θεσμό χωρίς καθυστέρηση, για τον καλύτερο συντονισμό των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων με τα Τμήματα Ιατρικής, σε μια εποχή που η σχέση αυτή δοκιμάζεται πολλαπλώς λόγω των συσσωρευμένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα Νοσοκομεία.

- Η δυνατότητα των μελών Ιατρικών Τμημάτων να ασκούν ελευθέριο επάγγελμα το οποίο να περιλαμβάνει και χειρουργεία
- Άρση ασυμβίβαστου της θέσης Κοσμήτορα με άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος. Αν δεν αρθεί αυτό οδηγεί σε αποκλεισμό κλινικών ιατρών από τη θέση του Κοσμήτορα. Ειδικά μάλιστα όταν έγινε άρση του ασυμβίβαστου άσκησης ελευθέρου επαγγέλματος για τους Αναπληρωτές Διοικητές Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων.

Ειδικά θέματα Οδοντιατρικών Σχολών

1. Ενίσχυση των Υποδομών και του Προσωπικού: Στις Οδοντιατρικές Σχολές εκτός από θεωρητική εκπαίδευση στις αίθουσες και τα εργαστήρια παρέχεται και πλήρης θεραπεία σε εκατοντάδες ασθενείς καθημερινά που σε αντίθεση με τις άλλες Σχολές απαιτούν :

α) Μεγαλύτερο αριθμό μελών ΔΕΠ (1ΔΕΠ / 3φοιτητές): γιατί τα μέλη ΔΕΠ της Οδοντιατρικής δεν επαρκούν, να καλύπτουν όλες τις θεωρητικές εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διοικητικές τους υποχρεώσεις και επί πλέον να βρίσκονται καθημερινά στις κλινικές (8:00πμ-5:00μμ) και να παρέχουν κλινικό έργο βοηθώντας τους φοιτητές στη θεραπεία των ασθενών ώστε αυτή να παρέχεται με ασφάλεια και ποιότητα.

β) Νοσηλευτικό προσωπικό: απαραίτητο για την αποστείρωση και διάθεση των εργαλείων και των υλικών αλλά και τη διαχείριση των φακέλων των ασθενών .

γ) Τεχνικό προσωπικό : αναγκαίο για την επισκευή και τη συντήρηση των συσκευών και των οδοντιατρικών μηχανημάτων, αλλά και συντήρηση των υποδομών των Σχολών.

Αυτά μπορούν να γίνουν με τροποποίηση του άρθρου 16 παρ 3. α) «Τα μέλη του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) παρέχουν... εξειδικευμένες νοσηλευτικές, τεχνικές και εργαστηριακές υπηρεσίες για την αρτιότερη εκτέλεση του εκπαιδευτικού, κλινικού, ερευνητικού έργου τους. β) Οι θέσεις ....κατανέμονται από τον πρύτανη στις σχολές, με ιδιαίτερη ενίσχυση των Σχολών που παρέχουν κλινικό έργο, ύστερα από εισήγησή του ή των κοσμητόρων,

δ) Αστική ευθύνη: για κάλυψη των Μελών ΔΕΠ Οδοντιατρικής απέναντι σε πιθανά προβλήματα που θα προκύψουν από τη παροχή θεραπείας σε ασθενείς που έχουν επιβαρυσμένο ιατρικό ιστορικό. (με προσθήκη άρθρου στο Νόμο 4009/2011)

2. Χορήγηση «Ειδικής αμοιβής» και στους Οδοντιάτρους Πανεπιστημιακούς κατ' αντιστοιχία με τους Ιατρούς, για τη παροχή κλινικού έργου με προσθήκη-τροποποίηση του Νόμου 2886/2001 (έντονα γράμματα) ώστε να καθορίζει «ειδική αμοιβή για την παροχή κλινικού και εργαστηριακού έργου από πανεπιστημιακούς ιατρούς και Οδοντιάτρους, που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια ή μονάδες εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι». Εξάλλου στο Ν.4009/11 στο άρθρ 23 παρ.δ αναφέρεται ότι τα μέλη ΔΕΠ δικαιούνται να αμείβονται από εκτέλεση κλινικού έργου και εφημερίων σε πανεπιστημιακές κλινικές

3.Τροποποίηση του άρθρου 59 παρ. στ. του Νόμου 4009/2011 για τα ΑΕΙ, ώστε τα μέλη ΔΕΠ πλήρους απασχόλησης να καταβάλουν: «Ποσοστό 10% επί της ετήσιας ακαθάριστης αμοιβής που πηγάζει από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος σε χώρους και υποδομές δημόσιων φορέων (Πανεπιστήμια-Νοσοκομεία) ή κάθε είδους έργου που σύμφωνα με το άρθρο 23, διαχειρίζεται το ν.π.ι.δ κάθε ΑΕΙ. Πρέπει να σημειωθεί ότι: Η επιβολή με το άρθρο αυτό «αντιμισθίας» σε ποσοστό 10% επί των ακαθαρίστων μάλιστα αποδοχών σε όσους Πανεπιστημιακούς ασκούν ελευθέριο επάγγελμα σε

δικούς τους χώρους και με δικές τους υποδομές, έξοδα λειτουργίας, και φορολογική επιβάρυνση, δεν γίνεται πουθενά στο κόσμο είναι αδιανόητη και αντισυνταγματική.

4. Τροποποίηση του άρθρου 16 παρ. 4. του Νόμου 4009/2011, ώστε να διορίζονται «εντεταλμένοι διδασκαλίας» σε γνωστικά αντικείμενα που παρέχουν κλινικό έργο, χωρίς να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με την ανάλογη τροποποίηση: « Η διδασκαλία μαθημάτων στα Α.Ε.Ι, μπορεί να ανατίθενται, σε εντεταλμένους διδασκαλίας, χωρίς να είναι απαραίτητη η κατοχή διδακτορικού διπλώματος για γνωστικά αντικείμενα που παρέχουν κλινικό έργο ή είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας.

Η ΠΟΣΔΕΠ ανέλαβε την πρωτοβουλία, σε συνεργασία με την αντίστοιχη Ιατρική Σχολή και τον τοπικό Σύλλογο Μελών ΔΕΠ, να θέσει υπό την αιγίδα της τη διοργάνωση δυο συσκέψεων για τα θέματα των Σχολών Επιστημών Υγείας, με συμμετοχή Καθηγητών που προέρχονται από τις Σχολές αυτές και έχουν θεσμικό ή συνδικαλιστικό ρόλο. Η πρώτη έγινε στην Αθήνα στις 19 Μαρτίου 2011 και η δεύτερη στη Θεσσαλονίκη στις 13 Οκτωβρίου 2012. Στις δύο αυτές συναντήσεις αναπτύχθηκε ένας πολύ πλούσιος και γόνιμος προβληματισμός για όλο το φάσμα των βασικών προβλημάτων, που απασχολούν το σύνολο των Τμημάτων που υπάγονται στις Σχολές Επιστημών Υγείας. Έχει αποφασιστεί η πρωτοβουλία αυτή να συνεχιστεί στο μέλλον σε τακτά χρονικά διαστήματα.

13. ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΚΕΝΤΡΑ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ)

Στο χώρο της Μέσης Εκπαίδευσης υπήρχαν κάποτε τα Πρότυπα Σχολεία, Βαρβάκειο, Πειραματικό, κλπ. Αυτά όλα ως θεσμός και αντίληψη καταργήθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '80. Σήμερα βλέπουμε με λύπη μας, επειδή αρνούμαστε να εθελουφλούμε, ότι σημαντικό μέρος της αποστολής και των στόχων αυτών των δημόσιων σχολείων υλοποιείται από διάφορα Ιδιωτικά Κολέγια και Εκπαιδευτήρια. Πολλά προφανή αρνητικά στοιχεία αναδεικνύονται από αυτό το γεγονός για το σύνολο της ελληνικής Παιδείας, όπως αποκλεισμός των ασθενέστερων τάξεων από την πρόσβαση στα επιστημονικά πεδία αιχμής, κλπ.

Στο χώρο της Ανωτάτης Εκπαίδευσης δεν υπήρχε κάτι ανάλογο, αφού οι οικονομικά ισχυρότεροι μπορούσαν να καταφύγουν στα πολύ γνωστά και έγκυρα ευρωπαϊκά και αμερικάνικα Πανεπιστήμια, κάτι που συνεχίζεται στις μέρες μας, ίσως δε και με αυξημένους ρυθμούς. Εκτιμούμε ότι, για να κατακτήσει μια διακριτή ταυτότητα το ελληνικό ακαδημαϊκό σύστημα, θα πρέπει σε ορισμένους προσεκτικά επιλεγμένους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας να αποκτήσει την πρωτοπορία σε διεθνές επίπεδο. Έτσι συγχρόνως, θα αποτελέσει ένα διακριτό πόλο έλξης για τον ευρύτερο περίγυρο. Η δημιουργία Κέντρων Εξαιρετικής Εκπαίδευσης (Κέντρων Αριστείας), ίσως σε πρώτη φάση στο επίπεδο των μεταπτυχιακών σπουδών, θα μπορούσε να απαντήσει σε ένα τέτοιο ζητούμενο.

14. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Η θεσμική σύνδεση και ουσιαστική αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού του ελληνισμού της διασποράς, των κοινοτήτων των Ελλήνων, ανά τον κόσμο, θεωρούμε ότι θα έπρεπε να αποτελεί μέλημα του Ελληνικού κράτους από πολλές δεκαετίες, ίσως από συστάσεώς του. Οπωσδήποτε θα έπρεπε να αποτελεί τμήμα μιας διαχρονικής εθνικής πολιτικής για την Παιδεία.

Ειδικά σήμερα, που βιώνουμε την εποχή της πληροφορίας και των επικοινωνιών, κάτι τέτοιο θα έπρεπε να είναι αυτονόητο. Θεωρούμε ότι η καλά σχεδιασμένη συμβολή των Ελλήνων επιστημόνων της διασποράς σε όλο το φάσμα των δράσεων, ιδιαίτερα στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης, θα έχει πολύ θετικά αποτελέσματα και θα συμβάλει στην ικανοποίηση πολλαπλών εθνικών στόχων.

Ειδικότερα στην ανάπτυξη και διεθνή ανταγωνιστικότητα των μεταπτυχιακών σπουδών ειδίκευσης και διδακτορικού, η παρουσία και ευέλικτη μεταχείριση αυτού του ανθρώπινου δυναμικού θεωρείται καθοριστικής σημασίας. Χώρες με λιγότερο επιστημονικό δυναμικό στη διασπορά έχουν αναπτύξει πολύ

παραγωγικούς μηχανισμούς αξιοποίησης ή μάλλον ουσιαστικού και δυναμικού επαναπατρισμού. Τις εμπειρίες αυτών των χωρών θα ήταν καλό να διερευνήσουμε και ενδεχομένως να αξιοποιήσουμε.

Άλλωστε, οι άνθρωποι αυτοί έχουν, πιστεύουμε δε ότι και οι ίδιοι το νιώθουν, ένα ανεκπλήρωτο εθνικό χρέος, στην εξόφληση του οποίου θα πρέπει η ελληνική Πολιτεία, με κατάλληλες θεσμικά κατοχυρωμένες ακαδημαϊκές διαδικασίες, να συμβάλει τα μέγιστα.

Η συμμετοχή του επιστημονικού δυναμικού του ελληνισμού της διασποράς στη σύνθεση των Συμβουλίων Ιδρύματος επιβεβαιώνει την παραπάνω πάγια θέση μας. Ο ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός των διακεκριμένων ελλήνων ακαδημαϊκών της διασποράς, που κατέθεσε αίτηση για να στελεχώσει τα Συμβούλια Ιδρύματος αφιλοκερδώς και η διάθεση με την οποία αγκάλιασαν αυτή τη νέα δομή διοίκησης των Ελληνικών Πανεπιστημίων, μας στέλνουν ένα σαφές μήνυμα ελπίδας και αισιοδοξίας. **Χαιρετίζουμε αυτό το σημαντικό γεγονός και δηλώνουμε ότι θα συνδράμουμε αυτή την προσπάθεια μαζί με όλες τις δημιουργικές δυνάμεις του πανεπιστημιακού χώρου.**

15. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ

Αποτελεί κοινό τόπο η διαπίστωση ότι τα σημερινά Πανεπιστήμια αποτελούν πολύπλοκους οργανισμούς ταγμένους να λειτουργούν μέσα σ' ένα παλαιό-γραφειοκρατικό θεσμικό πλαίσιο. Το Πανεπιστήμιο του 21^{ου} αιώνα πρέπει να θεωρηθεί ως ένας αναπτυξιακός οργανισμός με πολλαπλές δυναμικές. Η σύγχρονη αντίληψη οργάνωσης θα πρέπει να πηγάζει από τις πρακτικές των Επιστημών της Διοίκησης και να ενσωματώνει τεχνικές και θεωρίες από το χώρο της Πληροφορικής και της Επιστήμης των Επικοινωνιών. Συγκεκριμένα, πιστεύουμε ότι:

- Η δομική αναδιάρθρωση του διοικητικού τομέα θα πρέπει να αποτελέσει μέρος της γενικότερης αναδιάταξης του χώρου. Η σημερινή διοικητική δομή θα πρέπει να αντικατασταθεί με επιτελικές μονάδες στο επίπεδο του Ιδρύματος για όλες τις βασικές δράσεις.
- Η διαρκής και πολύμορφη επιμόρφωση του υπάρχοντος διοικητικού προσωπικού σε διάφορα σχετικά θέματα, θεωρούμε ότι είναι πρωταρχικής σημασίας. Βέβαια, η όποια επιμόρφωση θα πρέπει να γίνεται σε όρους πραγματικούς και με έλεγχο του αποτελέσματος. Η διαδικασία της αξιολόγησης θα κληθεί και εδώ να παίξει κάποιο ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο.
- Αν και είναι γνωστό ότι στην ελληνική αγορά υπάρχουν ελάχιστα έμπειρα στελέχη περί τη διοίκηση των Ιδρυμάτων, εντούτοις αποτελεί γενική διαπίστωση ότι η παρουσία υψηλού επιπέδου στελεχών θα μπορούσε να βοηθήσει σημαντικά στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό της διοικητικής δομής των Ιδρυμάτων.
- Η προώθηση μιας προγραμματισμένης και καλά σχεδιασμένης κινητικότητας του Διοικητικού Προσωπικού σε προσεκτικά επιλεγμένα Πανεπιστήμια του ευρωπαϊκού και διεθνούς χώρου, τα οποία παρουσιάζουν υψηλό βαθμό οργάνωσης, θα μπορούσε να αποφέρει κάποια άμεσα αποτελέσματα.
- Η οργάνωση σεμιναρίων και μικρών κύκλων μαθημάτων στις περί τη διοίκηση των Ιδρυμάτων επιστήμες, με συμμετοχή έμπειρων στελεχών και από το εξωτερικό, θα μπορούσε να έχει μια αντίστοιχη θετική συμβολή.
- Η καθιέρωση κάποιων κινήτρων, όχι αναγκαστικά μόνο οικονομικών, θα μπορούσε να βελτιώσει το επίπεδο της απόδοσης.

16. ΘΕΜΑΤΑ ΛΥΚΕΙΟΥ, ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Η πρόσβαση στα ΑΕΙ της χώρας δεν είναι μόνον ένα τεχνικό ζήτημα εξεταστικών διαδικασιών. Η πρόσβαση στα ΑΕΙ είναι ανάγκη να συνδεθεί με αλλαγές σ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Συζητώντας, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας κανείς ένα σύστημα πρόσβασης καλείται να απαντήσει, με όρους εκπαιδευτικής πολιτικής, στα ακόλουθα:

- Αν η εκπαίδευση του πολίτη πρέπει να είναι στο επίκεντρο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- Αν η γενική παιδεία οφείλει να αποτελεί τη βάση κάθε συστήματος εκπαίδευσης – πέραν της υποχρεωτικής– αλλά και κάθε συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Αν η τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι απλά ένας χώρος υποδοχής των αποφοίτων της υποχρεωτικής και λυκειακής (με κάθε μορφή) εκπαίδευσης ή οφείλει να παραμένει μια ανοιχτή δομή που λειτουργεί με στόχο τη δια βίου μόρφωση και επιστημονική εκπαίδευση των πολιτών.

Βασικές αρχές μιας τέτοιας θεώρησης θα πρέπει να είναι οι ακόλουθες:

- Αναβάθμιση όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, στην κατεύθυνση της γενικής ανθρωπιστικής παιδείας.
- Αναθεώρηση αναλυτικών προγραμμάτων και διδακτικών μέσων, στην κατεύθυνση της εσωτερικής παιδαγωγικής διαφοροποίησης.
- Βελτίωση της αρχικής εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.
- Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, στην κατεύθυνση της διαπίστωσης αναγκών και της αυτοβελτίωσης.
- Βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής.
- Αναμόρφωση της διοίκησης της εκπαίδευσης, τόσο στη δομή της, όσο και στη στελέχωσή της με βάση αποκλειστικά και μόνο αξιολογικά κριτήρια (σπουδές, επιμόρφωση κτλ).

Είναι σαφές, επίσης, πως για την υλοποίηση των στόχων αυτών απαιτούνται οικονομικοί πόροι, διότι σε διαφορετική περίπτωση και με δεδομένη τη μακρόχρονη υποχρηματοδότηση της Παιδείας, κάθε πρόταση είναι καταδικασμένη να αποτύχει. Οι επιμέρους αλλαγές πρέπει να κινηθούν σε δύο κατευθύνσεις:

α) Αναβάθμιση της παιδευτικής λειτουργίας του Λυκείου (σχολείο γενικής παιδείας) και της αξιοπιστίας της πιστοποίησης που αυτό προσφέρει.

β) Εξορθολογισμός της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, μέσα από τη μείωση αφενός των εξεταστικών διαδικασιών και τη ένταξη νέων μορφών αξιολόγησης στη Λυκειακή βαθμίδα για το σύνολο των υποψηφίων και αφετέρου της ουσιαστικής συμμετοχής των ΑΕΙ στη θέσπιση κριτηρίων εισόδου (μαθήματα, συντελεστές βαρύτητας, κοινωνικά κριτήρια κ.ά.).

Η εκπαίδευση βιώνει επί πολλά χρόνια μια ανυπαρξία επιμορφωτικής πολιτικής η οποία λειτουργεί ανασταλτικά στην επιστημονική και επαγγελματική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών. Εντούτοις διαπιστώνουμε ότι σήμερα απουσιάζει μια εθνική στρατηγική για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Αντίθετα εμφανίζονται αποσπασματικές δράσεις επιμόρφωσης (όπως αυτές για τα αναλυτικά προγράμματα, για τις νέες τεχνολογίες, για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση κ.λπ.) χωρίς συνοχή και εντελώς αποκομμένες η μία από την άλλη.

Γι' αυτό το λόγο προτείνουμε τη διαμόρφωση μιας συγκροτημένης στρατηγικής για μια επιμορφωτική πολιτική στην οποία θα σκιαγραφείται:

- Ποια παρωχημένα και αναποτελεσματικά στοιχεία της εφαρμοζόμενης, μέχρι σήμερα, επιμόρφωσης πρέπει να αλλάξουν.
- Ποιες αλλαγές-καινοτομίες επιβάλλεται να ενταχθούν στην επιμορφωτική πολιτική.
- Ποιούς στόχους θέλουμε να επιτύχουμε μέσα από τις πολιτικές επιμόρφωσης και με ποια μέσα θα πετύχουμε αυτούς τους στόχους.
- Με ποια μέσα θα ελέγξουμε την πρόοδο και το τελικό αποτέλεσμα της επιμορφωτικής δραστηριότητας.

Παράλληλα, το θεσμικό πλαίσιο για το Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής Επάρκειας παρουσιάζει σοβαρά κενά, απόδειξη της προχειρότητας με την οποία συχνά συντάσσονται τα νομοθετικά κείμενα. Γι' αυτό υπάρχει η ανάγκη άμεσης αλλαγής του σχετικού νομοθετικού πλαισίου με στόχο την επιστημονική θεμελίωση της

δομής και του περιεχομένου της παιδαγωγικής κατάρτισης των φοιτητών και των πτυχιούχων πανεπιστημιακών Τμημάτων.

17. ΧΩΡΟΣ ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Με αυξανόμενη ανησυχία παρακολουθούμε όλα τα προηγούμενα χρόνια το πολύ σοβαρό θέμα των εξελίξεων στο χώρο της μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της παράνομης λειτουργίας δήθεν «ιδιωτικών Πανεπιστημίων» και των Κολεγίων. Μετά από πολύ περίσκεψη έχουμε καταλήξει στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

Είναι προφανές ότι στην εποχή της κοινωνίας και της οικονομίας της γνώσης είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενός καλά οργανωμένου, αποτελεσματικού και ευέλικτου συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης σε πολλά επίπεδα. Έτσι γίνεται φανερό ότι η θέση για άμεσο κλείσιμο των Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών στερείται κάθε πολιτικής και κοινωνικής υπευθυνότητας.

Εκφράζουμε την αγανάκτησή μας για τις αυθαίρετες και άκρως αντισυνταγματικές ενέργειες της Πολιτείας και ειδικά του Υπουργού Παιδείας στο θέμα της αναγνώρισης των διαφόρων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χώρο της μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ουσιαστικά ως κερδοσκοπικά «ιδιωτικά Πανεπιστήμια». Από την πρώτη στιγμή της θητείας του στο Υπουργείο Παιδείας ο κύριος Αρβανιτόπουλος περιβάλλει με περισσή φροντίδα, αλλά και «αποτελεσματικότητα», όλα τα «αυθαίρετα» της μεταλυκειακής εκπαίδευσης. Έτσι, βλέπουμε στο Νόμο 4076/2012 (άρθρο 9) να νομοθετεί όλες τις αναγκαίες διευθετήσεις -κάποιες ίσως και φωτογραφικές- με τις οποίες νομιμοποιεί συγκεκριμένες αυθαίρετες πράξεις και λειτουργίες των Κολεγίων. Κατόπιν, με διατάξεις που ενσωματώθηκαν μέσα στο Νόμο 4093/2012 (Έγκριση Μεσοπρόθεσμου), ενώ δεν έχουν σχέση με το Μεσοπρόθεσμο, ούτε επιβάλλονται από κάποια υποχρέωση συμμόρφωσης με το ευρωπαϊκό δίκαιο, και πολύ περισσότερο στη συνέχεια, με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, **η Πολιτεία προχωρεί σε πλήρη ανατροπή της δομής της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας, παραβιάζοντας κατάφωρα το Σύνταγμα (Άρθρο 16) αλλά και τους Νόμους, που έχει ψηφίσει το Ελληνικό Κοινοβούλιο.**

Συγκεκριμένα:

- Ο Νόμος 4096/12 μετονομάζει τα Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης ξανά σε Κολέγια, ενώ με περίπλοκες φραστικά διατυπώσεις τα εξαιρεί από την Οδηγία 2005/36 για τις επαγγελματικές ισοτιμίες και τους παρέχει επαγγελματική ισοτιμία (υποπαράγραφος Θ.16).
- Επίσης περιλαμβάνει στην κατηγορία των Κολεγίων, που ρητά προσδιορίζει ως «*παρόχους υπηρεσιών μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης*», και όσους προσφέρουν προγράμματα που δίνουν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα.
- Μόλις μια εβδομάδα αργότερα καταργείται, με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) του Υπουργικού Συμβουλίου, η διάταξη του Νόμου 4096/12 που διευκρίνιζε ότι τα κάθε είδους «πτυχία» (τίτλοι, πιστοποιητικά σπουδών, βεβαιώσεις) που εκδίδουν τα κολέγια (πάροχοι μη τυπικής εκπαίδευσης) «*δεν είναι ισότιμα με τους τίτλους που χορηγούνται στο πλαίσιο του ελληνικού συστήματος τυπικής εκπαίδευσης*».
- Επιπλέον, στη θέση της διάταξης αυτής εισάγεται μια ασαφής διατύπωση ότι τα ανωτέρω «πτυχία» «*δύνανται της αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλων ανώτατης εκπαίδευσης του ελληνικού συστήματος τυπικής εκπαίδευσης*», σύμφωνα με την υποπαράγραφο Θ.16.

Βλέπουμε λοιπόν ένα Υπουργείο Παιδείας, με τη συνέργεια, τη σιωπή ή την άγνοια όλων των πολιτικών δυνάμεων, και με τη σοβαρή νομική και άλλη υποστήριξη των ενδιαφερομένων, να οικοδομεί στην Ανώτατη Εκπαίδευση και να επισημοποιεί, με περισσή μάλιστα σπουδή, δίπλα στο δημόσιο σύστημα τυπικής εκπαίδευσης, ένα παράλληλο εμπορικό (κερδοσκοπικό) σύστημα μη τυπικής εκπαίδευσης, αυτό των 42 «Κολεγίων», που λειτουργεί με συμφωνίες δικαιόχρησης και δεν υπάγεται στον ίδιο ποιοτικό έλεγχο. Και όλα αυτά συμβαίνουν τη στιγμή που είναι γνωστό ότι:

- Μπορεί μεν η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία και το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ), να επιβάλλουν την υπό όρους αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων όσων κατέχουν πανεπιστημιακούς τίτλους από ιδρύματα της Ε.Ε., ακόμη και αν τμήμα των σπουδών τους έχει πραγματοποιηθεί σε μη πανεπιστημιακούς φορείς, όμως, ούτε το ευρωπαϊκό δίκαιο ούτε το ΔΕΚ επιβάλλουν -και βέβαια δεν θα μπορούσαν να επιβάλουν- στα κράτη-μέλη τον τρόπο οργάνωσης της εθνικής τους εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας.
- Η Ελλάδα δεν υποχρεούται να ανέχεται τη λειτουργία ούτε, πολύ περισσότερο, να αναγνωρίζει φορείς παροχής Ανώτατης Παιδείας διαφορετικούς από αυτούς που προσδιορίζονται από το Σύνταγμα και την εθνική νομοθεσία.
- Οι περίφημες συμβάσεις δικαιόχρησης (franchising) ιδιωτών με πανεπιστήμια του εξωτερικού δεν ρυθμίζονται ούτε από το ευρωπαϊκό ούτε από το ελληνικό δίκαιο. Επομένως, η ίδρυση και λειτουργία τέτοιων μορφωμάτων μπορεί να απαγορευθεί χωρίς η χώρα να αντιμετωπίζει πρόβλημα συμμόρφωσης προς τις ευρωπαϊκές της υποχρεώσεις. Στην Πορτογαλία, για παράδειγμα, αφού για μια χρονική περίοδο είχε επιτραπεί η δικαιόχρηση και είχε λειτουργήσει ένας δυσανάλογα μεγάλος αριθμός κολεγίων, στη συνέχεια αναγκάστηκαν να κλείσουν σχεδόν όλα χωρίς η χώρα να υποστεί καμιά κύρωση από την ΕΕ και να απαγορεύσει τη δικαιόχρηση. Επίσης στην Ιταλία, δεν επιτρέπονται εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που να μην τελούν υπό τον απόλυτο έλεγχο της Πολιτείας. Το σύνολο των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων δημόσιων (55) και ιδιωτικών (14) πιστοποιείται και αξιολογείται από την ίδια εθνική αρχή και δεν επιτρέπεται η δικαιόχρηση.
- Η Πολιτεία με το σχέδιο «ΑΘΗΝΑ» ανοίγει με γοργά βήματα το θέμα της χωροταξικής αναδιάρθρωσης των 40 Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, με βάση -ελπίζουμε- αρχές στρατηγικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού, του οποίου η υλοποίηση δεν είναι δυνατόν να επαφίεται ή να καθορίζεται από ιδιωτικές επιχειρηματικές κινήσεις.

Δεν αγνοούμε ότι μέρος της ευθύνης για τη διαμορφωθείσα κατάσταση οφείλεται και σε ενέργειες, δράσεις ή παραλείψεις και ημών των Πανεπιστημιακών. Όλοι εκείνοι που προκαλούν φθορά στην υλική ή άυλη περιουσία των ΑΕΙ και στη λειτουργικότητά τους, έχουν μερίδιο ευθύνης για το κενό που έχει δημιουργηθεί στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, βλέπουμε με θλίψη συγκεκριμένους και εν πολλοίς διακριτούς συναδέλφους να εκποιούν με μεγάλη ευκολία τους όποιους τίτλους και αξιώματα – ακόμα και τα ανώτατα- τους έδωσε το δημόσιο ελληνικό πανεπιστήμιο, στην υπηρεσία του όποιου προσωπικού κέρδους και στα πλαίσια της όποιας γκρίζας ή ακόμα και νόμιμης επιχείρησης.

Πιστεύουμε ότι, ειδικά στην εποχή μας, είναι απαραίτητη η ύπαρξη **ενός καλά οργανωμένου, αποτελεσματικού και ευέλικτου συστήματος Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης**. Στο πλαίσιο αυτό, το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο δεν καλύπτει το ουσιαστικό κενό, που για πολλές δεκαετίες υπάρχει στη μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση. Επομένως το Υπουργείο Παιδείας οφείλει να παρέμβει θεσμικά, στο χώρο της Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, εντός του πλαισίου της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και μόνο, για να εκλείψουν τα ποικίλα αρνητικά φαινόμενα, ώστε να μη φτάσουμε στο σημείο της αναγνώρισης των πάντων χωρίς κανόνες και όρια.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παλαιότερες αποφάσεις των οργάνων της Ομοσπονδίας καθώς και τις πρόσφατες εξελίξεις στο σχετικό θέμα ζητούμε από το Υπουργείο Παιδείας:

- Να αποσύρει όλο το αποικιακού τύπου και καθαρά αντισυνταγματικό θεσμικό πλαίσιο, όπως ο Νόμος 3696/2008 για τα Κολέγια, το άρθρο 9 του Νόμου 4076/2012 και οι πρόσφατες διατάξεις του Μεσοπρόθεσμου καθώς και της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, που ουσιαστικά επιτρέπουν την ίδρυση εμπορικών ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα.
- Να απαγορεύσει τη λειτουργία των επιχειρήσεων μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης, που αφορά συνεργασία δικαιόχρησης (franchising) με ξένα πανεπιστήμια.

- Να θεσμοθετήσει και να εφαρμόσει ουσιαστικό έλεγχο, αξιολόγηση και πιστοποίηση από αντίστοιχη εθνική ανεξάρτητη αρχή για οποιαδήποτε εκπαιδευτική λειτουργία επιτελείται εντός της ελληνικής επικράτειας. Η προσφυγή αποκλειστικά σε ξένες αρχές αξιολόγησης υποτιμά το επίπεδο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ενώ συγχρόνως προσβάλλει βάνουσα την εθνική αξιοπρέπεια και αποπνέει χαρακτηριστικά δουλικότητας της εποχής της αποικιοκρατίας!

Ακόμα, δηλώνουμε ότι στα νέα όργανα που θα προκύψουν από το 11^ο Συνέδριο, θα εισηγηθούμε όλες τις απαραίτητες δικαστικές ενέργειες της Ομοσπονδίας μαζί με την ΟΣΕΠ/ΤΕΙ. Επίσης θα ενεργήσουμε από κοινού με εκπροσώπους και θεσμικά όργανα των ΑΕΙ, δηλαδή της Συνόδου Πρυτάνεων Πανεπιστημίων, της Συνόδου Προέδρων ΤΕΙ και των Συμβουλίων Ιδρύματος των ΑΕΙ.

Τέλος, θα εισηγηθούμε στη νέα ηγεσία τη διοργάνωση Συνεδρίου το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα με θέμα «**Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση – Μεταλυκειακή Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Επαγγελματικά Δικαιώματα**». Στο συνέδριο αυτό θα κληθούν να συμμετάσχουν ενεργά όλες οι Επαγγελματικές Ενώσεις, τα Επιμελητήρια, οι Επιστημονικές Ομοσπονδίες, η Πολιτεία με τους φορείς της και άλλοι εμπλεκόμενοι με γνώση και εμπειρία στα θέματα αυτά.

18. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Όλοι γνωρίζουμε τόσο τις προβληματικές και αμφιλεγόμενες αρχικές συνθήκες όσο και την παγκόσμια μοναδικότητα και ιδιαιτερότητα του θεσμού του δωρεάν συγγράμματος. Αναγνωρίζουμε το γεγονός ότι το κρατικό δωρεάν σύγγραμμα βοήθησε σημαντικά στην εμφάνιση κάποιας - σε ορισμένες περιπτώσεις - ιδιαίτερα αξιόλογης επιστημονικής βιβλιογραφίας, είτε με τη μορφή μεταφράσεων, είτε καθαυτό ελληνικής. Θεωρούμε όμως ως θετική τη ρύθμιση που αντικαθιστά το μοναδικό σύγγραμμα από τη λίστα συγγραμμάτων, όπου βέβαια αυτό το μέτρο αποκτήσει πρακτική σημασία, αν και διαφαίνεται μικρή μόνον πιθανότητα να συμβεί κάτι τέτοιο. Επιπρόσθετα,

- Θεωρούμε ότι η μέχρι τώρα λειτουργία του συστήματος «Εύδοξος» για τη διανομή των πανεπιστημιακών συγγραμμάτων στους φοιτητές έχει πολύ θετικά αποτελέσματα για όλο το φάσμα των εμπλεκόμενων, δηλαδή φοιτητές, συγγραφείς, εκδότες, Γραμματείες Τμημάτων και Υπουργείο Παιδείας.
- Η μόνη ακαδημαϊκά αποδεκτή λύση – και ισχύουσα διεθνώς - είναι αυτή της δημιουργίας σύγχρονων έντυπων και ηλεκτρονικών Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών ικανών να ανταποκριθούν στις ανάγκες των φοιτητών - προπτυχιακών και μεταπτυχιακών - για δανεισμό πολλαπλής βιβλιογραφίας αναφοράς ανά μάθημα καθώς και παράλληλη δημιουργία χώρων αναγνωστηρίων.
- Για την μεταβατική περίοδο και παρά το γεγονός ότι στο χώρο του ελληνικού πανεπιστημίου έχουμε ένα σημαντικό αριθμό εξαιρετικών επιστημονικών συγγραμμάτων, εντούτοις θεωρούμε ότι θα πρέπει να γίνει **αξιολόγηση των συγγραμμάτων μέσα από μια διαδικασία απόλυτα διαφανή, αντικειμενική και αξιόπιστη**, που μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω αναβάθμιση της ποιότητας των προσφερόμενων βοηθημάτων. Η διεθνής πραγματικότητα έχει να επιδείξει σαφείς και αποτελεσματικές πρακτικές σε αυτό το θέμα, που θα πρέπει κατάλληλα να αξιοποιηθούν.

Τέλος, πιστεύουμε ότι θα πρέπει το Ελληνικό Πανεπιστημιακό Σύστημα να προχωρήσει άμεσα στον ουσιαστικό εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ακολουθώντας τις πρακτικές και την εμπειρία που από χρόνια έχουν αρχίσει να διαμορφώνουν διακεκριμένα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα στο διεθνή χώρο, αξιοποιώντας συγχρόνως και τις υπάρχουσες προηγμένες δικτυακές και υπολογιστικές υποδομές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τις αναγκαίες διεθνείς συνεργασίες.

19. ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΙΣΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το ελληνικό πανεπιστημιακό σύστημα μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην προώθηση ενός νέου ποιοτικότερου, εντάσεως γνώσης και φιλικού προς το περιβάλλον αναπτυξιακού προτύπου που θα

συνδυάζει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα με την κοινωνική συνοχή. Ένα πρότυπο ανάπτυξης που θα δημιουργεί νέες δραστηριότητες που θα αντέχουν στον χρόνο και στον διεθνή ανταγωνισμό και πολλές θέσεις εργασίας με προοπτική. Η εξέλιξη αυτή προϋποθέτει συγκεκριμένες δομικές μεταβολές αντιλήψεων και λειτουργιών, τόσο από την πλευρά του πανεπιστημιακού θεσμού όσο και από την πλευρά της ελληνικής κοινωνίας αλλά και των οικονομικών και παραγωγικών υποκειμένων της. Το μεν πανεπιστήμιο θα πρέπει να κινηθεί από την παροχή τίτλων στην προσφορά γνώσεων και στην καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Να προσανατολισθεί στη μετατόπιση της έμφασης: **Από τα χαρτιά στα γράμματα**. Η δε κοινωνία θα πρέπει να αποτιμήσει την πραγματική αξία της γνώσης για την προοπτική της χώρας και το μέλλον των επόμενων γενιών και όχι απλώς να ενδιαφέρεται για την εύκολη χορήγηση εκπαιδευτικών τίτλων στα παιδιά της. Τέλος, τα οικονομικά και παραγωγικά υποκείμενα θα πρέπει να αντιληφθούν ότι η ανταγωνιστική τους θέση, η βιωσιμότητά τους και ευρύτερα η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας δεν μπορεί να στηρίζεται στο χαμηλό κόστος εργασίας, αλλά στην έρευνα και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της, την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα εντάσεως γνώσης και σε ένα ευφυές και αποτελεσματικό για τους πολίτες, την κοινωνία και την παραγωγή κράτος. Όλα αυτά απαιτούν την οργανική διασύνδεση των πανεπιστημίων, των ερευνητικών και εκπαιδευτικών φορέων με την παραγωγή, την οικονομία και την κοινωνία.

Βασική σταθερά θα πρέπει να είναι η εγκαθίδρυση ενός «διαδρόμου αμφίδρομης ροής» και μεταφοράς της παραγόμενης και διαθέσιμης γνώσης, της τεχνολογίας και της αντίστοιχης της τεχνογνωσίας, ώστε να ωφελούνται τόσο τα πανεπιστήμια όσο και η παραγωγή και ευρύτερα η κοινωνία. Αν, για παράδειγμα, λάβουμε ως βάση το επιτυχημένο μοντέλο του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου (που αναπτύχθηκε με τη βοήθεια των Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Κέντρων της χώρας), θα πρέπει να ενισχύσουμε τη μεταφορά της γνώσης από το Πανεπιστήμιο προς τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Γενικότερα, τα πανεπιστήμια μπορούν να συνεισφέρουν στην παραγωγή και την αξιοποίηση της γνώσης από τους φορείς της δημόσιας διοίκησης και της αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα, με κέντρο το Πανεπιστήμιο η ροή του «διαδρόμου μεταφοράς γνώσης» θα μπορούσε να κατευθύνεται προς την τοπική κοινωνία για τη διάχυση της τεχνολογίας και την υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης. Ιδιαίτερα, στις περιφέρειες της χώρας τα πανεπιστήμια μπορούν να υποστηρίξουν τις μικρομεσαίες και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις μέσω της παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών. Ενδεικτικά, θετικό παράδειγμα αποτέλεσε η διευκόλυνση που δόθηκε για την εξοικείωση των πολύ μικρών επιχειρήσεων με το Διαδίκτυο, μέσω των εκπαιδευτικών κοινοπραξιών του προγράμματος «Δικτυωθείτε» που δρομολογήθηκε το 2000. Χαρακτηριστικό, επίσης, παράδειγμα είναι η διάχυση τεχνογνωσίας για την ανάπτυξη και αξιοποίηση ευρυζωνικών δικτύων από τους δήμους. Ανάλογη δραστηριότητα μπορεί να αναπτυχθεί π.χ. για την οργάνωση προγραμμάτων μαζικής κατάρτισης στην πληροφορική και το Διαδίκτυο σε κάθε δήμο- ειδικότερα για κατηγορίες του πληθυσμού που δυσκολεύονται να εξοικειωθούν με το ψηφιακό περιβάλλον- αξιοποιώντας τις αντίστοιχες ηλεκτρονικές υποδομές και το φοιτητικό και διδακτικό δυναμικό. Το Πανεπιστήμιο εξάλλου, γνωρίζει και μπορεί να συνεισφέρει στην παραγωγή και διάχυση της δημόσιας γνώσης – υπάρχει το σχετικό παράδειγμα των κοινοτήτων ελεύθερου λογισμικού, ο μαθητικός υπολογιστής κ.α. Πέρα από τον τομέα των ΤΠΕ, τα πανεπιστήμια μπορούν να συμβάλλουν με επεξεργασμένες προτάσεις και δράσεις- σε τομείς που απαιτούν εξειδικευμένη γνώση- για την επίλυση προβλημάτων και την κάλυψη αναγκών, για την αναβάθμιση της ποιότητας του δημοσίου διαλόγου και την τεκμηριωμένη υποστήριξη των αποφάσεων δημόσιας πολιτικής σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό). Στο πλαίσιο αυτό, τα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πανεπιστήμια και ΤΕΙ) μπορούν να αξιοποιηθούν συστηματικά και με διαφανείς όρους από την κεντρική διοίκηση, τις περιφέρειες και τους δήμους.

Στην οργανική και μονιμότερη διασύνδεση των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και ευρύτερα των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, την οικονομία και τους παραγωγικούς φορείς και ευρύτερα την κοινωνία ιδιαίτερο ρόλο πρέπει να παίξουν οι Δομές Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας που λειτουργούν σε όλα τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ. Πιο συγκεκριμένα οι τρεις πυλώνες τους: τα Γραφεία Διασύνδεσης και Εξυπηρέτησης φοιτητών και νέων αποφοίτων, τα Γραφεία Πρακτικά Άσκησης και οι Μονάδες Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας- των οποίων η δραστηριότητα πρέπει να συνεχιστεί και

μετά τη λήξη της χρηματοδότησής τους από το ΕΣΠΑ - μπορούν να λειτουργήσουν ως ένας **μόνιμος μηχανισμός διασύνδεσης** του πανεπιστημιακού συστήματος με την οικονομία και την κοινωνία κεντρικά και περιφερειακά.

20. Η ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Η διεθνοποίηση προσφέρει ευκαιρίες για διεθνή συνεργασία στην έρευνα και τη διδασκαλία, τον εμπλουτισμό της ακαδημαϊκής ζωής με τις εμπειρίες ενός πολυπολιτισμικού σώματος καθηγητών και φοιτητών και την αξιοποίηση νέων ιδεών απ' όλο τον κόσμο, στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός πραγματικά πνευματικά ερεθιστικού ακαδημαϊκού περιβάλλοντος. Η διεθνοποίηση όμως φέρνει και το Πανεπιστήμιο αντιμέτωπο με νέες ευθύνες, αφού πρέπει να φροντίσει ώστε οι φοιτητές και οι καθηγητές του να διαθέτουν τις απαραίτητες πολυπολιτισμικές δεξιότητες που θα τους χρειαστούν προκειμένου να είναι ανταγωνιστικοί στο διεθνές περιβάλλον. Επομένως, αναδεικνύονται τέσσερις περιοχές δράσης στις οποίες το Πανεπιστήμιο πρέπει να δραστηριοποιηθεί:

1. Διεθνοποίηση της εκπαίδευσης
2. Κινητικότητα φοιτητών
3. Διεθνοποίηση της έρευνας
4. Κινητικότητα ερευνητών

Η διεθνοποίηση της εκπαίδευσης κατά κύριο λόγο σηματοδοτείται από την ύπαρξη σημαντικού ποσοστού αλλοδαπών φοιτητών στο Πανεπιστήμιο καθώς και αλλοδαπών καθηγητών. Στον τομέα αυτό, ο βαθμός διεθνοποίησης του ελληνικού Πανεπιστημίου είναι απελπιστικά χαμηλός, αφού τα ποσοστά αυτά είναι σήμερα αμελητέα. Ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν προκειμένου η κατάσταση αυτή να γίνει δυνατό να βελτιωθεί είναι η ενεργοποίηση της δυνατότητας διεξαγωγής μαθημάτων και σε άλλη – εκτός της ελληνικής- γλώσσα, κατ' αρχάς σε μεταπτυχιακό επίπεδο, η ριζική απλοποίηση της διαδικασίας εισαγωγής πτυχιούχων Πανεπιστημίων της αλλοδαπής σε ελληνικά μεταπτυχιακά προγράμματα με απάλειψη της υποχρέωσης αναγνώρισης τίτλων σπουδών από το ΔΟΑΤΑΠ, ο ορθολογικός εκσυγχρονισμός του νομικού πλαισίου εισαγωγής αλλοδαπών φοιτητών στα ελληνικά Πανεπιστήμια, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας έκδοσης βίζας, η απάλειψη της υποχρέωσης καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας ως προσόντος διορισμού σε θέση καθηγητή σε ελληνικό Πανεπιστήμιο, η δημιουργία σοβαρών δομών υποδοχής και στήριξης αλλοδαπών φοιτητών και καθηγητών μέσα στα Πανεπιστήμια και, βέβαια –ως υπερκείμενη ανάγκη- η θέσπιση αυστηρών ποιοτικών προδιαγραφών για όλα τα διεθνοποιημένα προγράμματα σπουδών.

Ωστόσο, η διεθνοποίηση της εκπαίδευσης δεν εξαντλείται στην –έστω επιτυχημένη- προσέλευση αλλοδαπών φοιτητών. Εκτείνεται περαιτέρω στην παροχή, σε όλους τους φοιτητές, της δυνατότητας ανάπτυξης δεξιοτήτων που θα τους καταστήσουν ικανούς να ανταγωνιστούν ισότιμα τους μελλοντικούς συναδέλφους τους, πτυχιούχους καλών Πανεπιστημίων της αλλοδαπής. Τούτο σημαίνει τον διαρκή εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων σπουδών αλλά και των μεθόδων διδασκαλίας (π.χ. στροφή προς τη συμμετοχική διδασκαλία με υποστήριξη των ΤΠΕ για η-μάθηση, και μακριά από την από έδρας διάλεξη), ώστε αυτά να παραμένουν συμβατά με τη διεθνή πρακτική και τις διεθνείς απαιτήσεις, τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και Πανεπιστήμια της αλλοδαπής στην κατεύθυνση (ανα)σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών, την πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών από διεθνείς επιστημονικούς οργανισμούς, τον εμπλουτισμό των προγραμμάτων σπουδών με δραστηριότητες – εκπαιδευτικές και μη- που θα εκθέτουν τους φοιτητές σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, την ουσιαστική ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων των φοιτητών και τη συστηματική χρήση διεθνών προτύπων ακαδημαϊκής ποιότητας.

Στον τομέα κινητικότητας των φοιτητών η Ελλάδα επιδεικνύει επιδόσεις κατά πολύ χαμηλότερες του Ευρωπαϊκού μέσου όρου ως προς το πλήθος των εξερχόμενων φοιτητών και πολύ μικρό πλήθος εισερχομένων φοιτητών με το πρόγραμμα ERASMUS. Παράλληλα, η κινητικότητα φοιτητών προς ή από

άλλα μέρη του κόσμου, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι αμελητέα. Αύξηση της κινητικότητας αυτής θα γίνει δυνατή για τους εξερχόμενους φοιτητές με την ουσιαστική ενσωμάτωση των σπουδών τους στα ιδρύματα υποδοχής μέσω πλήρους αναγνώρισής τους, με τη διεκδίκηση περισσότερων υποτροφιών εξερχομένων φοιτητών, με την ενδεχόμενη συμπλήρωση του ποσού της υποτροφίας ERASMUS από ίδιους πόρους των Πανεπιστημίων και με ενεργητικότερη κινητοποίηση των φοιτητών στην κατεύθυνση αυτή. Ως προς τους εισερχόμενους φοιτητές, οι ενδεικνυόμενες δράσεις είναι ανάλογες με εκείνες που περιγράφηκαν παραπάνω για τη διεθνοποίηση της εκπαίδευσης.

Η ερευνητική παραγωγή των ελληνικών Πανεπιστημίων είναι εξαιρετικά υψηλή, σε απόλυτες τιμές. Αν μάλιστα συνυπολογίσει κανείς τα σχεδόν μηδενικά εθνικά κονδύλια που διατίθενται για την έρευνα, η ερευνητική παραγωγή των ελληνικών Πανεπιστημίων είναι από τις υψηλότερες στον κόσμο. Ο βαθμός διεθνοποίησης της ερευνητικής διαδικασίας του ελληνικού Πανεπιστημίου σήμερα είναι αντίστοιχα υψηλός. Ωστόσο, οι διεθνείς ερευνητικές συνεργασίες εκτείνονται στα όρια μεμονωμένων ερευνητικών ομάδων ή εργαστηρίων ή, στην καλύτερη περίπτωση, ακαδημαϊκών Τμημάτων. Δράσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την εικόνα διεθνοποίησης της έρευνας περιλαμβάνουν τη σύναψη στρατηγικών συμμαχιών έρευνας, στο ιδρυματικό επίπεδο, με αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού, με σκοπό την από κοινού αναζήτηση διεθνούς χρηματοδότησης και την κοινή χρήση ερευνητικών υποδομών, τη θεσμοθέτηση δομών ουσιαστικής στήριξης διεθνοποιημένων ερευνητικών προσπαθειών στο εσωτερικό των Πανεπιστημίων, την αρχική χρηματοδότηση νέων συναδέλφων στις πρώτες ερευνητικές τους προσπάθειες από ίδιους πόρους των Πανεπιστημίων, τη θέσπιση θέσεων μεταδιδακτορικών ερευνητών, την ενθάρρυνση της δημοσίευσης ερευνητικών αποτελεσμάτων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά υψηλού κύρους μέσω κατάλληλου πλέγματος ακαδημαϊκών κινήτρων.

Τέλος, ως προς την κινητικότητα των ερευνητών, στους οποίους συγκαταλέγονται οι καθηγητές, και πάλι τα Ελληνικά Πανεπιστήμια επιδεικνύουν αυξημένη κινητικότητα εξερχομένων, εντελώς δυσανάλογη με εκείνη των εισερχομένων. Οι ενδεικνυόμενες ενέργειες στην κατεύθυνση της βελτίωσης της κατάστασης στον τομέα αυτόν πρέπει να στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας των Ελληνικών Πανεπιστημίων, μέσω, για παράδειγμα, χορήγησης υποτροφιών και σε αλλοδαπούς, της αξιοποίησης διεθνών δικτύων κινητικότητας ερευνητών, της αύξησης των αλλοδαπών επισκεπτών καθηγητών, της θεσμοθέτησης κατάλληλων υποστηρικτικών δομών για την υποδοχή και μέριμνα για τους αλλοδαπούς ερευνητές στο Ελληνικό Πανεπιστήμιο.

21. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αποτελεί γενική διαπίστωση ότι υπάρχει σημαντικό έλλειμμα στην ποιότητα της Ακαδημαϊκής Ζωής μέσα στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας μας. Η οποιαδήποτε σύγκριση με τα αντίστοιχα Ιδρύματα άλλων χωρών - τα οποία συχνά χρησιμοποιούμε ως πρότυπο μέτρο σύγκρισης στα ακαδημαϊκά πράγματα - μπορεί να μας βοηθήσει ουσιαστικά στο να εντοπίσουμε και στη συνέχεια να αναδείξουμε για προβληματισμό και αντιμετώπιση τα κεντρικά σημεία αυτού του ελλείμματος.

Γινόμαστε καθημερινά μάρτυρες και σε μερικές περιπτώσεις ακούσιοι συμμετέχοι απίστευτων γεγονότων και καταστάσεων που διαδραματίζονται μέσα σε ακαδημαϊκό περιβάλλον. Γεγονότα τα οποία είναι αδιανόητο να συμβούν τόσο στο ακαδημαϊκό περιβάλλον άλλων χωρών όσο και σχεδόν σε οποιονδήποτε άλλο τομέα της Ελληνικής κοινωνίας.

Τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι χώρος παραγωγής νέας γνώσης και όχι εστίας βίας και παρανομίας. Όλοι οι χώροι του κάθε Ιδρύματος πρέπει να είναι ελεύθεροι, προσβάσιμοι και να λειτουργούν με την ευθύνη των Διοικήσεων των Ιδρυμάτων. Κεντρικό συστατικό στοιχείο της ακαδημαϊκότητας αποτελεί το αναφαίρετο δικαίωμα στην ελεύθερη και αβίαστη διατύπωση θέσεων και ανάληψη δράσεων. Πρακτικές προγραφών, συκοφαντιών, εμπρηστικών διακηρύξεων και βίαιων υβριστικών επιθέσεων κατά οποιουδήποτε μέσα στα Ιδρύματα, αντιβαίνουν στη βαθύτερη έννοια του Πανεπιστημίου και την αναιρούν.

Ως Κίνηση των Πανεπιστημιακών Καθηγητών σταθερά καταδικάζουμε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο τα επεισόδια βίας, που κλιμακώνεται μέσα στα Ιδρύματα. **Συμπαραστεκόμαστε με κάθε τρόπο στους**

συναδέλφους θύματα αυτών των προσχεδιασμένων βίαιων γεγονότων. Θεωρούμε ότι σε καμία οργανωμένη κοινωνία δεν πρέπει να είναι ανεκτά τέτοια φαινόμενα φασίζουσας συμπεριφοράς

Σε αυτές τις ιδιαίτερα κρίσιμες στιγμές, που περνά η χώρα, κάνουμε έκκληση: στην **Κυβέρνηση, στο Υπουργείο Παιδείας και όλους τους εμπλεκόμενους** τομείς της Πολιτείας να συνδράμουν στο μέγιστο δυνατό και με κάθε τρόπο τα Πανεπιστήμια, στη **Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, να συγκαλέσει ειδική συνεδρίαση για το θέμα της βίας στα πανεπιστήμια, στα δημοκρατικά κόμματα του ελληνικού κοινοβουλίου,** να αναλάβουν τις ευθύνες που τους αναλογούν και να τοποθετηθούν δημοσίως για το ζήτημα αυτό, στις **ηγεσίες των Πανεπιστημίων,** να προβούν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε να διασφαλίζουν την απρόσκοπτη ακαδημαϊκή λειτουργία στα πανεπιστήμια. Η αποτελεσματική και συντονισμένη συνέργεια όλων αυτών των παραγόντων θα μπορέσει να αποτρέψει τα χειρότερα, δηλαδή να εξαλείψει και την ελάχιστη πιθανότητα **να κινδυνεύσει ακόμα και αυτή η ανθρώπινη ύπαρξη.**

Όμως, ανεξάρτητα από τα θέματα βίας, το ακαδημαϊκό περιβάλλον θα πρέπει να γίνει ελκυστικό και λειτουργικό για όλες τις συνιστώσες της πανεπιστημιακής κοινότητας: φοιτητές, καθηγητές, διοικητικούς. Να διασφαλίζει συνθήκες καθαριότητας και υγιεινής των χώρων, να εξυπηρετεί τις ανάγκες της καθημερινότητας μας, να ικανοποιεί και να αναβαθμίζει την αισθητική μας. Να προβάλλει και υπερασπίζεται την έννοια του σεβασμού του δημόσιου χώρου, απέναντι σε ιδιοτελείς πρακτικές καταπάτησης, αυθαιρεσίας και «ιδιωτικοποίησης» των χώρων με αμφίβολο ιδεολογικό περιτύλιγμα.

Η αντίληψη ότι η «εικόνα» είναι δευτερεύουσας σημασίας και εμάς μας ενδιαφέρει το περιεχόμενο είναι λανθασμένη και παρελκυστική. Γιατί η εικόνα σηματοδοτεί και το περιεχόμενο και πολύ συχνά επηρεάζει την ποιότητα και αποτελεσματικότητα αυτού του περιεχομένου.

Θα πρέπει ακόμη να ενισχυθούν δραστηριότητες (επιστημονικές, κοινωνικές, αθλητικές κλπ) που αναβαθμίζουν τις πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις από χώρους εργασίας ή σπουδών τους οποίους βιαζόμαστε να εγκαταλείψουμε, σε χώρους πολιτισμού, ψυχαγωγίας και άθλησης. Δράσεις που εξυπηρετούν τον διάλογο, την άμιλλα, την ουσιαστική προσέγγιση και την αρμονική συμβίωση όλων των «ενοίκων» του Δημόσιου Πανεπιστημίου. Η ευθύνη για την μεταβολή και αναβάθμιση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος ανήκει στα ίδια τα Πανεπιστήμια και τις Διοικήσεις τους. Εμείς θα ενθαρρύνουμε και θα υποστηρίξουμε ενεργά οποιαδήποτε πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση.

22. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Έχουμε πλέον μια νόμιμα αναγνωρισμένη Ομοσπονδία (1619/2012 Απ. Πρωτοδικείου Αθηνών// Απ. Διόρθωσης 3452/2012- Αυξ. Αριθμ. Βιβλίου Σωματείων 29041/27-7-2012), η οποία μάλιστα έγινε πρόσφατα (1 Δεκεμβρίου 2012) πλήρες μέλος της Education International (EI: www.ei-ie.org), δηλαδή της παγκόσμιας οργάνωσης που έχει μέλη της Ομοσπονδίες εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων που εκπροσωπούν περίπου 30 εκατομμύρια εκπαιδευτικούς. Η ΟΛΜΕ και η ΔΟΕ είναι μέλη της από πολλά χρόνια (εμείς δεν μπορούσαμε να γίνουμε μέλη, αφού δεν είχαμε καταστατικό εγκεκριμένο από Πρωτοδικείο!). Έτσι η ΠΟΣΔΕΠ αποτελεί πλέον και επίσημα, μετά από 23 χρόνια λειτουργίας, το μοναδικό θεσμικά κατοχυρωμένο όργανο εθνικής αλλά και διεθνούς εμβέλειας όλων των Πανεπιστημιακών Καθηγητών στην Ελλάδα.

Σημαντική επίσης εξέλιξη αποτελεί η αγαστή και ιδιαίτερα γόνιμη συνεργασία που έχει οικοδομηθεί την τελευταία τετραετία με τις άλλες δύο Ομοσπονδίες στο ενιαίο χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας, την **ΟΣΕΠ/ΤΕΙ** και την **Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ)**. Η συνεργασία αυτή μας βοήθησε σημαντικά τόσο στη διαμόρφωση σωστών, ολοκληρωμένων και ρεαλιστικών θέσεων σε πολλά θέματα, όσο και κυρίως στη διεκδίκηση σημαντικών για το χώρο ζητημάτων και στα τελικά επιτυχή αποτελέσματα σε ορισμένα από αυτά. Σίγουρα η συνολική βελτίωση της εικόνας του χώρου προς την κοινωνία αλλά και την Πολιτεία πολλά οφείλει και σε αυτή τη συνεργασία. **Η συνεργασία αυτή θα πρέπει να διαφυλαχτεί ως κόρη οφθαλμού και να συνεχισθεί με περισσότερη ένταση σε τομείς στρατηγικού χαρακτήρα για τον**

ευρύτερο χώρο –όπως τα θεσμικά και το χωροταξικό- αλλά και για ζητήματα όπως τα μισθολογικά και η αναβάθμιση της ποιότητας του ακαδημαϊκού συστήματος.

Με αυτά τα δεδομένα αλλά και τις γενικότερες συνθήκες που επικρατούν στα Πανεπιστήμια και τη χώρα, θεωρούμε ότι πρέπει:

- Να μετατρέψουμε το 11^ο Συνέδριο σε ένα **τόπο διαλόγου, προβληματισμού και αποφάσεων για τα κεντρικά προβλήματα του Πανεπιστημίου** αλλά και της **σχέσης του με μια κοινωνία σε βαθειά κρίση.**
- Το Συνέδριο αυτό να αποτελέσει το σημείο συνάντησης ΟΛΩΝ των ζωντανών δημιουργικών δυνάμεων των Πανεπιστημίων μας και γενικότερα να καθιερωθεί ότι στα Συνέδρια της ΠΟΣΔΕΠ θα συζητούνται και θα αποφασίζονται ανά διετία τα σημαντικά ζητήματα κεντρικής στρατηγικής του πανεπιστημιακού συστήματος της χώρας, από τους ίδιους τους Πανεπιστημιακούς.

Για να πετύχουμε αυτούς τους στόχους, θα πρέπει **όλοι να εμπλακούμε ενεργά στην υπόθεση των εκλογών για το 11^ο Συνέδριο.** Για να είναι αυτό αποτελεσματικό, θα πρέπει πρώτα και κύρια να υπερβούμε όλοι τις νοοτροπίες του παρελθόντος, όπως η αντίληψη ότι όσοι ασχολούνται με τα της ΠΟΣΔΕΠ και των Συλλόγων είναι οι «συνδικαλιστές» και όσοι ασχολούνται με τα Συμβούλια και τις άλλες θεσμικές θέσεις των ΑΕΙ (Πρυτάνεις Κοσμήτορες, Πρόεδροι, κλπ) είναι οι «ακαδημαϊκοί» και οι ανεξάρτητοι. Αυτές οι διακρίσεις έχουν ήδη αρχίσει να ξεπερνιούνται και η Ομοσπονδία μετατρέπεται σε συλλογική έκφραση όλων των δημιουργικών δυνάμεων, κάτι που επιτρέπει να ελπίζουμε ότι το Ελληνικό Πανεπιστήμιο βρίσκεται πιο κοντά στο επιδιωκόμενο ποιοτικό άλμα.

Το πανεπιστήμιο χρειάζεται περαιτέρω μεγάλες ριζικές αλλαγές και κυρίως χρειάζεται την εμπέδωση ενός ουσιαστικού ακαδημαϊκού πολιτισμού. Για να διασφαλιστεί η επιτυχία αλλαγών αυτής της κλίμακας θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο πραγματικής διαβούλευσης εκείνων που ζουν στο Πανεπιστήμιο και το γνωρίζουν καλύτερα από τον καθένα. Οι Πανεπιστημιακοί Καθηγητές είναι πρωτίστως αυτοί, που **ΜΠΟΡΟΥΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ να ΑΠΟΦΑΝΘΟΥΝ** γι' αυτά τα κεφαλαιώδη ζητήματα εθνικών διαστάσεων.

23. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με βάση όλα τα παραπάνω:

- Απαιτούμε από την Κυβέρνηση να ασχοληθεί με τα σοβαρά οικονομικά προβλήματα των Πανεπιστημιακών Καθηγητών αλλά και τα θεσμικά και οικονομικά προβλήματα του Δημόσιου Πανεπιστημίου. Καλούμε ΟΛΑ τα πολιτικά κόμματα να συμβάλλουν με όσες δυνάμεις διαθέτουν, ώστε να έχουμε Πανεπιστήμια χωρίς εντάσεις, βία και ακρότητες.
- Απευθύνουμε γενικό προσκλητήριο προς όλες τις δημιουργικές δυνάμεις των Πανεπιστημιακών Καθηγητών, των φοιτητών και των διοικητικών υπαλλήλων για πλήρη ενεργοποίηση, συμμετοχή και δράση με στόχο ένα αναβαθμισμένο Δημόσιο Πανεπιστήμιο με πλήρη σεβασμό στη Δημοκρατία και την Ακαδημαϊκότητα.
- Στηρίζουμε με όλες μας τις δυνάμεις τα θεσμικά όργανα των Πανεπιστημίων (Πρυτανείες, Συγκλήτους, Συμβούλια Ιδρύματος, Κοσμητείες, Πρόεδρους, κλπ), τα οποία εργάζονται στην κατεύθυνση της εύρυθμης λειτουργίας, της ανάπτυξης ενός καλού ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και υλοποιούν προγράμματα και πρακτικές σε κατεύθυνση ανάταξης του συστήματος και διεξόδου από τη βαθιά δομική κρίση.
- Διαβεβαιώνουμε τους Έλληνες Πολίτες πως η συντριπτική πλειοψηφία των Πανεπιστημιακών Καθηγητών επιτελούν το λειτούργημά τους με συνέπεια και ευθύνη τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην έρευνα αλλά και στη συνολική διαχείριση των ακαδημαϊκών θεμάτων. Τα ισχυρά ποσοστά συμμετοχής των συναδέλφων –παρά τα βίαια και ενίοτε ευτράπελα γεγονότα που προκλήθηκαν από τις ισχνές μειοψηφίες των γνωστών-αγνώστων- στις πρόσφατες εκλογές επιλογής των εσωτερικών μελών των Συμβουλίων Ιδρύματος το επιβεβαιώνουν απόλυτα.

Η εφαρμογή μιας πολιτικής με τα παραπάνω γενικά χαρακτηριστικά είναι σίγουρο ότι θα προκαλέσει αντιδράσεις, έντονες αντιδράσεις. Απέναντι σ' αυτές τις δυνάμεις θα πρέπει να συνταχθούν όλες οι δημιουργικές και παραγωγικές δυνάμεις του ακαδημαϊκού χώρου. Φυσικοί σύμμαχοι θα πρέπει να καταστούν όλοι εκείνοι οι συνάδελφοι, που καθημερινά βιώνουν τις αδυναμίες και τις δομικές πλέον ατέλειες του σημερινού συστήματος. Όλες οι ζωντανές δυνάμεις που προβληματίζονται και αγωνιούν μέσα στα αμφιθέατρα και τα εργαστήρια για Σύγχρονα Δημόσια Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Τελιώνοντας, πιστεύουμε ότι επιτέλους θα πρέπει να αναπτυχθεί και να εδραιωθεί η Πολιτική και η Ακαδημαϊκότητα μέσα στα Πανεπιστήμια. Η περίοδος της αδράνειας και της αποχής από τα προβλήματα πρέπει να φθάσει στο τέλος της και να τη διαδεχτεί μια νέα περίοδος ενεργού ακαδημαϊκό - πολιτικής δράσης.

Οφείλουμε όλοι μαζί να συμβάλλουμε στην ουσιαστική αναβάθμιση του Ελληνικού Πανεπιστημιακού Συστήματος, ώστε κάποια μέρα να κάνουμε τους Φοιτητές μας υπερήφανους για τα πτυχία τους. Πτυχία έντονα ανταγωνιστικά στην αγορά εργασίας και στις ακαδημαϊκές διαδρομές όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στο σκληρό διεθνή χώρο.